Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5245 — 3/16 ՄԱՅԻՍ 1903 — ՇԱԲԱԹ — 19 ՍԷՖԷՐ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5245

درعلیه ده غلطه ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی ادارهٔ‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցo փողոց Թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ՕՆՈՒՄԻՆ ՎԵՐՋ

Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան գործը լրացաւ հանդիսաւոր ու մեծվայելուչ օծման արարողութեամբ մը՝ որուն արձագանգները տակաւին չեն մարած այս սիւնակներուն մէջ։ Վաղը, միւս օր, նորընտիր Կաթողիկոսը Պոլիս պիտի գայ՝ իր երախտագիտութիւնը մատուցանելու յոտս Կայս. Գահոյից, եւ շնորհակալութիւն յայտնելու բոլոր այն դիւրութեանց համար՝ զորս Կայսերական կառավարութիւնն ու Ամանայի կուսակալ Վսեմ. Պահրի փաշա չդլացան, ընտրական գործողութեանց կատարման առթիւ։

Ամեն. Խապայեան Կաթողիկոսին համար, այդ այցելութիւնը նոյն ատեն առիթ մը պիտի ըլլայ որ հոս երկարօրէն խորհրդակցի Կեդր. Վարչութեան հետ, իր պաշտօնին վերաբերեալ խնդիրներու նկատմամբ։ Նորընտիր Կաթողիկոսը, բաւական ժամանակ Կիլիկիա մնալով առիթը ունեցած էր մօտէն ուսումնասիրելու կաթողիկոսութեան թեմերուն հոգեւոր, կրթական ու մնտեսական պէտքերը եւ իրեն վստահուած պաշտօնը ընդունած միջոցին գիտէր թէ որչա՛փ ծանր պարտականութիւն մըն էր իր ստանձնածը։ Այդ պատճառաւ չուզեց առանց երկար բարակ բանակցութիւններ կատարել Պատրիարքարանի հետ, պայմաններ դնել, բացատրութիւններ եւայլն պահանջել։ Կը զգար հարկաւ թէ իր պաշտօնին բարւոք կատարման համար Կեդր. Վարչութեան օժանդակութիւնը անհրաժեշտ պիտի դառնար, բայց Պատրիարքարանի նկատմամբ գոյացուցած վստահութիւնը պէտք չէր թողած առաջուց բանակցութիւն կատարելու, պահանջումներ ընելու։

Ն. Ամենապատուութեան այդ վստահութիւնը անչուշտ անտեղի չէր։ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական Վիճակը, հոգեւորական շատ բարձր նշանակութիւն մը ունենալով հանդերձ, վարչական տեսակէտով Պատրիարքարանի իրաւասութեան տակ կը մնայ, եւ բնականաբար իրաւունք ունի իր կանոնաւոր մատակարարութեան համար հարկ եղած նիւթական ու բարոյական աջակցութիւնը անկէ ակընկալելու։

* * *

Պատրիարքարանի այդ օժանդակութեան մէջ գլխաւոր տեղերէն մէկը պիտի գրաւէ նաեւ Կիլիկիոյ թեմերուն համար յարմար եկեղեցականներու հայթայթումը։ Այդ թեմերը մինչեւ այսօր ընդհանրապէս ապիկար հովիւներու ձեռք մնացած են եւ անհագին վնասներու ենթարկուած որչա՛փ եկեղեցական, այնչափ մըն ալ կրթական տեսակէտով։ Յայտնի իրողութիւն մըն է ասիկա, եւ բազմաթիւ անգամներ ապացուցած ըլլալէ վերջ դնաւ պէտք չուներ նոր վկայութեանց։ Տեղապահ Կիրակոս եպիսկոպոսի ծերութիւնը մէկ կողմէն, կաթողիկոսութեան անգլուխ մնալուն պարագան միւս կողմէն, կերպով մը առիթներ դրած են որ Կիլիկիոյ թեմական գործերը մնան այդ ընդհանրապէս անկերպարան վիճակին մէջ, եւ տեղի տան կարգ մը անպատեհութեանց՝ որոնց դրամանումը ապահովաբար քիչ ժամանակ չէ որ կը պահանջէ։

Կաթողիկոս մը, որչա՛փ որ ալ հեղինակութիւն ունենայ, ո՛րչափ որ ալ կարող ու խղճամիտ ըլլայ, մինակը չի կրնար ելլել այդ գործին մէջէն։ Պէտք է օժանդակներ ունենայ ձեռքին տակ, իրեն պէս խղճամիտ, պարտաճանաչ ու կարող օժանդակներ՝ որոնցմէ զրկուած մնալով երբեք չպիտի կրնար իրապէս իտէալ գործունէութիւն մը ունենալ։ Արդ, Ամեն. Խապաեան Կաթողիկոս իր թեմերուն մէջ չէ՛ որ պիտի գտնէր այդ եկեղեցականները, ո՛չ ալ Կիլիկիոյ միաբաններուն մէջ որոնք արդէն իսկ թուով շատ քիչ են, եւ ան ալ, — քանի մը արժանաւորներէ զատ, — մաս մը ցրուած հոս ու հոն, մաս մը անկարող ու անօգուտ, իր ակնկալութիւնը Պոլսէն է։ Պոլսէն՝ ուր այնչափ յարմար եկեղեցականներ կը գտնուին, չձանձրանալու համար ստանձնելով ո՛եւ է քարոզչական պաշտօն մը, եւ կամ բոլորովին անպաշտօն ու քաշուած մնալով։ Պոլսոյ մէջ շատ գործ մը չունին այդ եկեղեցականները, ըլլան եպիսկոպոս կամ վարդապետ։ Արդէն մեծ մասամբ եկեղեցական արարողութիւններու իբր զարդ ծառայելէ ուրիշ օգուտ մը չեն ընծայեր հոս։ Առիթը լաւ չէ՛ զիրենք տեղաւորելու համար։

Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան մէջ կրօնական եւ կրթական գործունէութեան անսպառ դաշտ մը պիտի բացուի անոնց առջեւ։ Եկեղեցին, դպրոցը, հօտը հոն մեծ պէտք ունին անոնց։ Եւ կան անանկներ որոնք իրենց կարողութեամբ կամ փորձառութեամբ կրնան շատ օգտակար հանդիսանալ։

Եւ պէտք կա՛յ ըսելու թէ իրենց կոչումը փայլուն հանդամանքով մը լրացնելու կամ մեծցնելու համար լաւագոյն պատեհութիւնն է որ կը ներկայանայ այսպէս։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՄԱՅԻՍԻ ԾԱՂԿԵՓՈՒՆՔ

Նորահաս գարնան ազդեցութիւնը անժխտելի է ամէն բանի վրայ։ Բնութիւնը ապրիլի արեւուն դէմ իր սառած ծոցը կը ներժացնէ, ուր կը խլրտայ կեանքը մը անբացատրելի սքանչելիութեամբ. ուրկէ ծայր կուտան, կը ծլին կը փթթին. ամբողջ կանանչութիւն մը դուրս կը պոռթկայ. ծիլեր, բողբոջներ, ճիւղ տերեւ ծաղիկ, մանուշակն ու հարսնուկ՝ կապոյտ ու կարմրորակ անեմոն, նարկիս, նաղելի ձեւերով. կանաչ գոյնդգոյն, հերիկն ու շուշան, գոյներ զանազան եւ գարմանազան։

Մարդս կ'ոգեւորի բնութեան այս բովանդակ կենդանութեան հանդէպ. սիրոյ կարօտ մը, փափաք մը, ուրախութիւն եւ զուարճութիւն կը խուժէ երակներուն մէջ, ուր արիւնը աւելի առողջ շրջան մը կը կատարէ, ինքն ալ իր վերանորոգիչ ազդեցութիւնները գործադրելու համար։ Այսպէս ամենքնիս ինքնաբերաբար կ'ելթանը կը վազենք դէպի դալարագեղ մարգագետիններուն հանրականանչին մէջ ընկղմելու ծծելու այն բուրումը, մօտ այն հոգին, այն մայր բնութեան՝ ուրկէ ամէն բան կը ծնի եւ ուր ամէն բան կը յմնայ. քանի՞ ոչ ինչ կը ստեղծուի եւ ոչ ինչ կը փճանայ։

Աշխուրջը առաւօտուն մութին կ'ելլէր. դեռ առաւօտեան ցօղը ծաղկանց թերթերուն վրայ առկախ մարգանման ադամանդեայ փայլիլումներով կը պլպլայ. առաջին հանողը էն գեղեցիկ ծաղկափունջը կը քաղէ։ Շոգեչարմ մեքենաները այս ապրիլ ամսոյն չոգեպնդող արագութեամբ տարին ու բերին, տարբեր ուղղութեամբ եւ շրջագայութեամբ մեծաւորաւատ ճանապարհորդներ, դիւանագէտ մշակներ, որոնք կը ցանեն, ուրիշներ պիտի քաղեն. մէկը արեւմուտք, ուրիշ մը՝ հարաւ. ի չորից ծագաց երթեւեկ։

Նորահաս գարունն է, թող ուրախ չրլլէն շրջմոլին. թափառաշրջիկ մեղուներու նման բզզան, փեթակէ ծաղիկ, ծաղիկէ փեթակ. միշտ բարերար եւ խաղաղիկ հետեւանքով։ Թո՛ղ անցեալ դարէն մնացած չտեմարաններու խաւարչտին խորերու թաղուած փրփրալից գինիներուն փրփուրը արթննայ եւ զուարթաձայն աղմուկով բերեդեայ բաժակներու մէջ կիլլան իր օդային գնդակները.) եւ այսպէս բաժակ, բաժակաճառներ, պարպեն պարպուին։

* * *

Բնութեան զարթնումն ամենուրեք է։ Գիտութիւնն ալ ուղեգնացութեան մէջ է. նա ալ իր ծաղկեփունջը աւելի կիզիչ արեւու ներքեւ գացած է հաւաքելու, սեւաչուի չնորհագեղ անտառներու հոգին վրայ. ու գիշերային լուսութիւնը կիթառներու ներդաշնակ թրթռումները կը վրդովեն. կճեայ ձեռք մը գիշերուան մթութեան մէջ՝ լուսանցոյցին փեղկերը կը բանայ։ Մութը, գաղտնապահ է եւ հաճոյակատար. իր մէջ ինչ արարքներ կը պարփակէ, Տոն ժուանի սիրատենչ յայտարարութիւններ, Շիմմերու հառաչքներ, եւ Սիտերու դիւցազնուհիներ։ Այսպէս Ակամպրայի դուռներու եւ արաբական համախմբումներուն մոգական հրապոյրին մօտ, Մատրիտի ասպետական երկնքի դմբեթին ներքեւ հաւաքուած կը խորհին կ'ուսումնասիրեն գիտնական բժիշկներ թէ մարդկային ցեղը ինչ նոր միջոցներով կրնան գրամանել հոգեմաշ եւ մահգոյժ ցաւերէն։

Եւ իրենք ալ ձեւաքերնին, գիտական դաշտերու ծաղկեփունջով կը վերադառնան, բայց ո՞րքան տարբեր երեկուան Շիշլիի դաշտերուն մէջ կազմուածներէն։

Մայիս մէկ — գարնան տօնը — դադարում է։ Արեւուն ծայրերը Ալէմտաղիի ստուերախիտ դարաւոր կաղնիներու ուրուագծին ետեւէն դեռ դուրս չցայտած, խուռն ժողովրդի բազմութիւնը դէպ ի Շիշլիի կողմերը կը ցրուէր, ջուխտակ ջուխտակ, թեւ թեւի. անընդհատ ձիարշաւ մըն է, հեծելանիներու փողերուն ձայնը հանրակառքերուն հետ կը մրցի. կառքերը զոյնզգոյն կողոլիներու նման ծաղիկներով կը յորդին, ուր կանացի դէմքեր ամառնամուտի զգեստներով պաճուճուած՝ տերեւներու մէջէն կը ժմտին ուրախ եւ զուարթ։

Գարուն է եկեր նորահաս տարի դաշտ իջնենք. նա իր ծոցն է բերած խունկ ու բոյր, գեղ ու ծաղիկ տերեւ, բողբոջներ ու սէր. եկէք ծաղիկ քաղենք, կամ թէ հաց անուշակ։ Դաշտերը կանանչ կապերտով են գոցուած. հոն ինչնենք. թաւալինք դալարին մէջ, ապրինք եւ զգանք։

Բնութեան զարթումն է. վերադառնանք ուրախ պար ի պար, մանենք կեանքի պայքարին մէջ, վարդերու բոյրէն արբեցած, մարմնով զօրաւոր, սիրտ եռանդնաբորբոք, հոգին կազդուրուած եւ ձեռքերնիս ծաղկեփունջ։

Մայիս 1 — ՏԻԼԷԹԱՆԹ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Սիսքին եւ սիսքինամիզութիւն. — Մեզի մէջ սիսքին որոնելու նոր կերպ մը։

Սիսթինը այն տեսակ մարմին մըն է որ միմիայն ախտային մէզերու մէջ կը գտնուի։ Այս մարմինը, որուն քիմիական բաղադրութիւնը դեռ որոշապէս ծանօթ չէ մեզի, միւսային քարերու մէջ ալ շատ անգամներ տեսնուած է։

Սկզբան լեարդային հիւանդութիւններէ կամ մաղձային անկանոնութենէ ծագում առնող մարմին մը կը կարծէին սիսթինը։ Վերջերս՝ շնորհիւ Պ. Օրիանքիի կատարած գիտական փորձերուն՝ վերջնականապէս հաստատուեցաւ թէ սիսթին ըսուածը անպատճառ աղիքներէ առաջ եկող եւ պարզ սպիտակուցներու տեսակ մը փոփոխութիւններու ենթարկուելէն ծագում առնող բաղադրութիւն մըն է։

Հարկ է ըսել որ Պ. Օրիանքիի այս կարեւոր գիւտը այսօր գրեթէ բոլոր գերման գիտուններէ ընդունուած եւ Պերլինի բժշկական վարժարանի ախտաբանութեան հռչակաւոր բրոֆէսէօր Պ. Լայտընի կողմէ ալ գնահատման արժանացած է։

Ուրեմն Պ. Օրիանքիի կարծիքինամաստ, սիսթինը աղիքներու մէջ իր նախնական ծագումը կ'առնէ։ Կամ ա՛յն է որ էսթրօմանումի եւ սրբանի միջոցաւ, առանց երակներու կողմէ ծծուելու, մարմինէն դուրս կ'ելլէ, եւ կամ ուղղակի աղիքներու ներքնաթաղանթին վրայ գտնուած մանեկաձեւ դեղակներու, մանաւանդ թաւշակուտերու (villosite) կողմէ ծծուելով արեան շրջանին մէջ կը խառնուի։

Արեան մէջ խառնուելէն յետոյ, սիսթինամիզութիւնը չատ դիւրութեամբ կը կատարուի։ Ինչպէս գիտէք, արիւնը երիկամունքէն անցած պահուն՝ պարունակած հեղուկէն մաս մը հոն ձգելով, մէզը կը պատրաստէ։ Ահա ծիրդ այդ միջոցին, երբ արիւնը օտար մարմին մըն ալ (սիսթին) պարունակելու ըլլայ, դայն դուրս հանելու համար ամէն ճիգ կը թափէ եւ արեան սերմին հետ սիսթինն ալ երիկամունքէն միզային խողովակի ու անկէ ալ ուղղակի միզային փամփուշտին մէջ կը հաւաքուի։ Հիւանդը միզելու ժամանակ ծծումբի գէշ հոտ մը կը զգայ, որ սիսթինի պարունակութիւնն կը հաստատէ։

Սիսթինամիզութիւն ըսուածն ալ ահա՛ աս է։

Բայց ծծումբի հոտը ապացոյց մը կամ ախտանշան մը չէ թէ սիսթին կը գտնուի մէզին մէջ. այդ պատճառաւ մէզը տարբերուծելու է։ Այս տեսակ պարագաներու մէջ՝ մէզը տարբերուելու համար մինչեւ վերջերս գործածուած կերպը հետեւեալն էր՝ որ բոլորովին սխալ էր։

Սիսթինի պարունակութիւնը հաստատելու համար՝ քիչ մը անագ կամ զինկոյի պէս օքսիտացնող մարմին մը մէզին մէջ կը դնէին ու վրան ալ ինդիկի երկքլորիւր կ'աւելցնէին, որով բաց դեղին գոյնով սիսթինը ամանին յատակը կ'իջնէր, այսպէսով սիսթինամիզութեան համոզում կը գոյացուէր։

Բայց ինչպէս վերը ըսինք, այս կերպը բոլորովին սխալ էր։ Որքա՛ն բժիշկներ, դարմանման այդ եղանակով շատերու մահուան պատճառ եղած են։

Այս առթիւ, ուրախ եմ ըսելու որ Թուրքիոյ է՛ն կարող քիմիագէտներէն մէկը որ իր ուսումը Բարիզի մէջ աւարտած եւ նշանաւոր տարբաան Պ. Արման Կոթիէի ալ բաւական ատեն աշակերտած է, մէզի մէջ սիսթինի գոյութիւնը ապացուցանելու համար հակադրակ մը գտած է, որ ասկէ շաբաթներ առաջ Բարիզի Ակադեմիոյ վաւերացման ենթարկելու համար հոն ուղարկած էր։ Այսօր գոհութեամբ կը ծանուցանեմ ընթերցողներուն թէ՝ չնորհաւորութեան գրով եւ դեկոյցով մը կը ծանուցուէր այդ գիւտին այսօր Ֆրանսայի կողմէ ընդունուած ըլլալը։

Համառօտակի այդ նոր կերպն ալ բացատրենք։

Քիչ մը ախտային մէզ առնելէ յետոյ, առանց անագ կամ զինկօ դնելու որ եւ իցէ թթու մը (բորակային թթու, ծծմբային թթու կամ քլորջրային թթու) վրան աւելցնելու է, տասը վայրկեան սպասելէ ետքը՝ մէզին վրայ սնդիկային ծծմբատ (sulfate mercurique) դրուելուն պէս՝ անմիջապէս սիսթինը ամանին տակը կ'իջնէ։

Ահա՛ մէզին մէջ սիսթին որոնելու նոր կերպը։ — Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ

ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՂԱՏԻ ՄԷՋ

Խաչնարոյծ մը, ասկէ գրեթէ քանի մը շաբաթառաջ, երբ ոչխարներու մակաւոտելի չինելու կը պարապէր ապառաժուտ լերան մը ստորոտը, որուն մէկ ծայրը կ'երկարի քաղաքիս մէջ եւ որուն վրայ չինուած է բերդը, կը հանդիպի քարուկիր չինուածքի մը հետքերուն. պեղումը կը շարունակէ ու զարմանքով կը տեսնէ որ երեւան կ'ելլէ վաղեմի չինքի մը մասը։ Այսպիսի հնութեան մը յայտնութեան լուրը կայծակի արագութեամբ չրջանը կ'ընէ քաղաքիս, ու բազմաթիւ հետաքրքիրներու հետ, որոնք խուռներամ կը դիմեն հոն օրուան ամէն պահերուն, մենք ալ կը փափաքինք անձամբ տեսնել զայն։ Պեղումը դադրեցուցուած է. տեղական բարեխնամ կառավարութիւնը մանչաման տեղեկագիր մը ղրկած է այս հնութեան նը-կատմամբ Կ. Պոլիս եւ հրամանգի կը սպասէ։

Ծարդ երեւան բերուածը քրիստոնէական տաճարի մը պահարանին երեւոյթը ունի. արեւելեան կողմը կիսաբոլորակ դոգուածք մը՝ անչուշտ սեղանի վայրը, ամրակուռ պատեր, քարուկիր, բաւական լայն, որոնց վրայ կիրը հաստատուն կը մնայ դեռ, դէպ ի արեւմուտք նայող անցք մը, որ քարուկիրի բեկորներով լեցուած է, հաւանաբար կ'առաջնորդէ բուն տաճարը, ինչ որ պիտի ապացուցանեն պեղումները եթէ վերսկսին։ Հնութեան դրոյմը կրող հիմնաքար մը. աղբիւրի քար մը. հաղիւ քանի մը մէթր հեռուն քարուկիրէ ամրաշէն պատ մը՝ կարծես եկեղեցիին չըրջապարիսպը. մարմարիոնի կոտր մը՝ որուն վրայ քանդակուած կ'երեւին խաչը՝ մեծ ու պզտիկ, ուրիշ քար մը որուն մէկ ծայրը կոտրած է եւ որ կը կրէ սա փորագիր սահմանագրութիւնը...ին ՌՇԸ, «Թուի»ին «Թուը ինկած է կոտրած մասին վրայ. ահա՛ ամբողջական նկարագիրը այդ իսկապէս հետաքրքրաշարժ չենքի փլատակին։

Կը կարծենք որ այս Թուականը եղած ըլլա՞ լուսաւորչականը, ու այն ատեն նորագիւտ տաճարը կը բարձրանայ 254 տարուան հնութեան մը, ինչ որ նուազ չահեկան հանգամանք մը չի տար անոր։ Ասով հանդերձ՝ արժան է դիտել որ, հակառակ մեր խուզարկու հարցափորձերուն, չգտանք որոշ եւ գոհացուցիչ ծանօթութիւն մը, մեր ծերունիներուն մօտ, այդ գեանին վրայ հայ եկեղեցիի մը գոյութեան մասին։ Զենք կրնար ճշդել թէ այս Թուականը հիմնարկութեան կ'ակնարկէ թէ վերանորոգութեան։

Ինդիր է սակայն գիտնալ թէ որ սուրբի անուան նուիրուած եկեղեցի մըն էր ան երբեմն, քանի որ այսօր ա՛լ կասկած չկայ թէ անիկա հայ տաճար մըն է. այս մասին դժբախտաբար ո՛չ մէկ արձանագրութիւն չէ գտնուած ցարդ՝ որուն վրայ հիմնուելով կարենայինք վճռական բան մը ըսել։ Ներուսի մը, հաղիւ 65 տարեկան, կը հաստատէ թէ իր մանկութեանը ատեն հարթ գետին մըն է եղեր այդ տեղը, եւ «ժամակը խաղնք» ըսելով իրարու ձայնատուր կ'ըլլան ու կը դիտուն եղեր հոս։ Այս ժամակ յորջորջումը աներկբայ կ'ամրապնդէ մեզ՝ այդ հնութիւնը հայ եկեղեցի մը նկատելու մեր համոզումին մէջ։ Քիչ մը վարը, ժամակը առաջնորդող ճամբուն վրայ, կը տեսնուի աղբիւր մը, ուրկէ կը հոսի յորդ եւ խիստ պատուական ջուր մը։ Աւանդութեան մը համեմատ, Տ. Վարդան անուն քահանայ մըն է չինել տուեր զայն ու չատեր կը յայտնեն տեսած ըլլալ անոր վերեւ հայերէն արձանագրութիւն մը, ուր փորագրուած է եղեր նոյն երէցին անուան յիշատակումին հետ՝ անոր ջանքով հաստատուած ըլլալու պարագան ու չինութեան թուականը այս թանկագին յիշատակարանին, ինչպէս կը հաւաստեն աղբիւրին դրկից մարդիկները, թագնուած է եղեր արժէքին անգիտակ ձեռքերէ։ Մնալ պիտի ըլլար ենթադրել որ երէցը եղած ըլլայ հին եկեղեցիի քահանաներէն մէկը. ձրի կարծիք մը ինքնին՝ որու հաստատութեան կռուանը նուազ ամուր է։

Այսպէսով Թոգատի եկեղեցիներուն թիւը կը հասնի ութի, ու մինչ մենք մէկ կողմէն, քահանայական սովի ստիպման տակ կը փակենք եկեղեցիներէն մէկ քանին՝ անդին նոր տաճար մը կուգայ աճեցնել մեր սրբավայրերուն քանակը։

Թոգատ — Մ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԿՐՕՆՆԵՐԸ

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

(ՏԱՄՄԱ)

129. Ուրիշ կողմէ ի՞նչպէս կը բացատրուին ծնողաց եւ իրենց զաւակներու մէջ եղած տարբերութիւնները։

—Արդարեւ նոյն օրէնքի վկայութեամբ։ Զաւակները, հակառակ իրենց ծնողաց հետ ունեցած ընտրական նմանութեանց, անկախ անհատականութիւններ են։ Անոնք իրենց մասնաւոր Բարման ունին, հետեւաբար այն յատկութեանց քով, զոր հասարակօրէն ունին իրենց ծնողաց հետ, պէտք է ունենան ուրիշ շատեր ալ, որ իրենց յատուկ են։ Եթէ այս վերջիններն են որ արդարեւ կը զարգանան այս երկրային կեանքի մէջ, զաւակները բոլորովին տարբեր կը թուին իրենց ծնողքէն։

Եւ սակայն, զաւակները մարմնացման վայրկեանին ունին մեծագոյն ընտրական նմանութիւններ իրենց ծնողաց հետ։ Մինչդեռն վայրկեանէն իսկ իւրաքանչիւր կենդանի էակ կը հետեւի իրեն յատուկ զարգացման ճամբան, եւ յաճախ կը շեղի ծնողաց ճամբաներէն։

130. Բարի եւ արդար մարդը աւելի շատ կը նեղուի երկրիս վրայ։ Ասոր մէջ չկայ յաւիտենական արդարութեան օրինաց զանցառութիւն մը։

—Բնաւ։ Նախկին կեանքի յանցանքներն են որ կը քաւէ ան։ Ասի իր անարդասա Ֆարմային հետեւանքն է։

Մանօք.— Այս երկրի վրայ մարդկային ճակատագիրներու անհաւասարութիւնը, որ յաճախ վշտերու տակ ճնշուած կը ցուցնէ արդար եւ բարի մարդիկը, անհերքելի ապացոյցներ կու տայ ամէն տեսնել ուզող մարդոց թէ ուրիշ գոյութիւններ (կեանքեր) ալ կան։ Ամէն խոհուն մարդ կը ճանչնայ թէ այս անհուն տիեզերքը, որ մեզի այնքան զարմանալի կ'երեւի, կոյր եւ անարդար զօրութենէ մը չկրնար կառավարուիլ բոլոր նիւթական կամ բարոյական առ երեւոյթ հակասութիւնները, զորս տեսնել կը կարենանք հոն, անհրաժեշտ կերպով պիտի գտնեն իրենց քաւութիւնը։ Ուրեմն երբ կը տեսնենք նեղուած արդար եւ բարի մարդ մը եւ չենք կրնար գտնել յանցանք իր արդի կեանքին մէջ, պէտք է եզրակացնել թէ նախկին կեանքի մէջ գործած է յանցանքներ։ Յանցանքը եւ վիշտը միշտ կը համապատասխանեն իրարու։ Բոլոր արդարութեան հիմնական սկզբունքն է սա։

131. Անձնասպանութեամբ կարելի չէ աղատուիլ չար գործերու հետեւանքէն։

—Ո՛չ ոք կրնայ ազատուիլ յաւիտենական արդարութենէ։

Անողոք է ան ու ամենազօր եւ անոր ձեռքէն ոչ ոք կրնայ ազատուիլ։ Այս է թեամբ մը մաքրուած իր ուղեղին մէջ յանկարծական վրդովում մը առաջ եկաւ։ Մեքենաբար եւ իր նախկին սովորութեան հետեւելով նորէն խմեց։

Տաքցած մթնոլորտով սենեակին մէջ, ուր կերակուրներու եւ գինիներու հոտը կը ծփար, տրտղ աղմուկը եւ իրարու հետ փոխանակուած խօսքերը իրեն զգացնել տուին թէ վտանգի մը կ'ենթարկեր ինքզինքը։ կասկածանքով դիտեց շուրջը, եւ ժպտուն դէմքեր միայն տեսաւ, բարեացակամ աչքեր եւ ծիծաղներ։ Իրեն վնասելու ոչ է դիտաւորութիւն ունեցող չկար, այլ իրենց միջեւ պիտի զուարճանային հանդարտորէն։ Աղանդերը եկած էր, եւ պաղպաղակը կը մեծարուէր հրաւիրեալներուն։ Նոյն իսկ Վերթմուս սիկառ մը վառած կը ծխեր, իր որսորդութեանց պատմութիւնը ընելով։ Քրիսթիան ապահովուեցաւ, բայց զգաց թէ իր գլուխը պէտք եղածէն աւելի տաքցած էր. Քլամիրոնի կողմը հակեցաւ եւ ըսաւ։

—Գաւաթ մը ջուր բերել տուր ինծի։

—Անմիջապէս։

Բալէ սէղանապետը կանչել տուաւ եւ ձայնը տիրապետեց աղմուկին վրայ։

—Պարոններ, երիտասարդ նորադարձը չատ լաւ խօսեցաւ։ Ամուսնութեան դուռները կարելի է բանալ անոր առջեւ։ Արժանի է հոն մտնելու։ Մնաց որ ապագայ կինը գիւթիչ է...Օրիորդ Հարնուային կենացը կ'առաջարկեմ բաժակս։ Քրիսթիանի գաւաթը լեցուց եւ ջերմագին շեշտով մը ըսաւ։

—Բարեկամս, իրարու բաղխենք մեր գաւաթները, եւ բոլոր սրտանց։

Քրիսթիան հաւանեցաւ՝ առանց վարանում ցոյց տալու։ Թեթեւ կարմրութիւն մը երեւցաւ Քրիսթիանի խնճորակներուն վրայ, յեղակարծ դրդռում մը ձգտեցուց իր ջիղերը։ Եւ որովհետեւ Քլամիրոն լեցուցած էր սեղանին վրայ հանգչող գաւաթը, Ժընը-վէֆէվի նշանածը դոյզ հրաւիրեալներու ձեռքը գտնուած գաւաթներու հնչուն աղմուկին մէջտեղ։

—Տղաքս ամենուդ ալ կը մաղթեմ որ այդպիսի կին մը ունենաք, ու առանց հրաւէրի սպասելու՝ Քրիսթիան անգամ մըն ալ բերնին տարաւ գաւաթը։ Իր աչքերը կը փայլէին ճրագի մը պէս որուն բոցը կ'արծարծի։ Երկարատեւ ժուժկալութեան մը մաքրուած իր ուղեղին մէջ յանկարծական վրդովում մը առաջ եկաւ։ Մեքենաբար եւ իր նախկին սովորութեան հետեւելով նորէն խմեց։

Տաքցած մթնոլորտով սենեակին մէջ, ուր կերակուրներու եւ գինիներու հոտը կը ծփար, տրտղ աղմուկը եւ իրարու հետ փոխանակուած խօսքերը իրեն զգացնել տուին թէ վտանգի մը կ'ենթարկեր ինքզինքը։ կասկածանքով դիտեց շուրջը, եւ ժպտուն դէմքեր միայն տեսաւ, բարեացակամ աչքեր եւ ծիծաղներ։ Իրեն վնասելու ոչ է դիտաւորութիւն ունեցող չկար, այլ իրենց միջեւ պիտի զուարճանային հանդարտորէն։ Աղանդերը եկած էր, եւ պաղպաղակը կը մեծարուէր հրաւիրեալներուն։ Նոյն իսկ Վերթմուս սիկառ մը վառած կը ծխեր, իր որսորդութեանց պատմութիւնը ընելով։ Քրիսթիան ապահովուեցաւ, բայց զգաց թէ իր գլուխը պէտք եղածէն աւելի տաքցած էր. Քլամիրոնի կողմը հակեցաւ եւ ըսաւ։

—Գաւաթ մը ջուր բերել տուր ինծի։

—Անմիջապէս։

Բալէ սէղանապետը կանչել տուաւ եւ ձայնով խօսեցաւ անոր հետ։ Այս վերջինը չիշ մը դրաւ սեղանին վրայ, որ Եվիանի ջուր պարունակող չիշի մը կերպարանքը ունէր. Քրիսթիան առաւ չիշը եւ իր ձեռքով լեցուց գաւաթը։ Ցետոյ մտախոհ կերպով պարպեց գաւաթին երեք չորրորդ մասը։ Ցիշոցք մը արձակեց, եւ գաւաթը այնքան ուժով սեղանին վրայ դրաւ որ կոտրեցաւ. կաւաղի շեշտով մը պոռաց.

—Սեղանապետ, միթէ ի՞մա՛ր էք դուք։ Ձեր տուածը քիչ է։

Երկարատեւ ու խանդավառ աղաղակներ խափանեցին Քրիսթիանի ձայնը։ Անիկա մշուշի մէջէն կը տեսնէր որ իր բոլոր բարեկամները ոտքի վրայ կեցած, ձեռքերնուն մէջ ծաղիկ, դէպի իրեն կը յառաջանային։ Զգաց որ Քլամիրոն գըլուխը կը զարդարէր ջահին վրայէն առած նարնջածաղկի կոկոններու ծաղկեպսակով մը։ Ապշութիւն մը տիրած էր Քրիսթիանի վրայ՝ որուն դէմ հակազդել ուզեց։ Սակայն յաղողեցաւ իր թմրութիւնը զսպել. ոտքի ելաւ կացած, ու մոռնալով իր վախերը, իր խոստումներուն մէջ թերանալով ըսաւ.

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՈՒԹՕՆԸ (52)

ԹՕՐԹ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ե

Տաներկու երիտասարդներու այս հաւաքումը, առանց կիներու ներկայութեան, կ'ախտորոշէր այն բարոյական եւ ֆիզիքական վիճակը որ ամբողջ սերունդ մը կը մղէր գրեթէ ամօթալից կուսութեան մը։ Կ'ուտէին կը խմէին այդ զըւարթ կենցաղասէրները՝ որոնց այլասերումը նուաստացում մը պիտի պատճառէր նախահայրերուն։ Բայց հաստատ համազումով կ'ուտէին, կը խմէին, որովհետեւ գիտէին չատակերութեան ի՛նչ ըլլալը եւ իրենց ճշմարիտ արժէքով կը գնահատէին այն գինիները՝ զոր մատրուակը կը լեցնէր իրենց գաւաթներուն մէջ։ Ճաշացուցակը խնամով պատրաստուած էր եւ գինիները ընտիր էին։ Քլամիրոն լաւ սարքած էր ամէն բան, իր կատարած պաշտօնը գլուխ հանելով յաջողութեամբ։ Լորամարգիները սեղան բերուած էին, 84ի Իքէմ գինիին հետ։ Քրիսթիան որ ճաշին կը մասնակցէր, ձեռք չէր դպցուցած իր գաւաթին։ Քլամիրոն անոր կողմը ծռեցաւ ու ըսաւ.

—Հիմա ծարաւ պիտի զգաս։ Դէթ ջուր խմէ, քանի որ գինի չես խմեր։

Քրիսթիան ժպտեցաւ եւ շամանեայով լեցուն իր գաւաթը առնելով ըսաւ.

—Բայց ո՛չ, ձեր ամէնուն կենացը պիտի խմեմ։

Ոտքի ելաւ Քրիսթիան, եւ ժպտուն հեգնութեամբ մը խօսք ուղղելով իր ընկերներուն ըսաւ.

—Սիրելի բարեկամներս, չատ զգածուած եմ այն սիրալիր մտածումէն, որ այսօր հոս կը հաւաքէ ձեզ, իմ շուրջս։ Շատ մը անմտութիւններ գործեցինք միասին։ Ա՛լ եւս չպիտի գործենք ապագային։ Կ'ուզեմ կանոնաւոր կեանք վարել ու այնքան լուրջ ըլլալ որքան անձնաւոր եղայ ասկէ առաջ։ Ասիկա ձեր երեւակայածին պէս դժուար բան չէ։ Սովորութեան խնդիր է, եւ անգամ մը որ սկսիք այդ ճամբուն հետեւիլ, ա՛լ կը շարունակէք զայն... Մարդ կ'երեւակայէ թէ տաղտկացուցիչ բան է այնպիսի բաներով զբաղիլ, որոնք անմիտ կամ կործանարար չեն, երբեմն երկուքն ալ. բոլորովին սխալ է այդ կարծիքը։ Մարդ նոյնքան հաճոյք կը զգայ դրամ չահելէն որքան ծախսելէն։ Նոյն իսկ կրնամ ձեզ ապահովց

պատճառը որ սա խօսքերը կը դնենք Ցանմարատայի մէջ (*) «Ո՛չ անչափելի միջոցին խորերը, ո՛չ օվկէանի մէջ, ոչ լեռներու խաւարին խնձերուն մէջ պիտի չգտնես տեղ մը, ուր կարենաս խոյս տալ չար գործերուդ հետեւանքէն։»

132. Անձնասպանութիւնը ապօրինաւորութիւն մըն է թէ մեղք մը։

—Անձնասպանութիւնը ապօրինաւորութիւն մը չէ՛. վասն զի ամէն էակ իրեն սեփական կեանքի վրայ իրաւունք մը ունի։ Այս իրաւունքը ապացոյցի պէտք չունի։ Ասով հանդերձ անխելք գործ մըն է անձնասպանութիւնը. վասն զի կամաւ կը կորէ ա՛ն կեանքի մը թեղը, որ Բարմայի օրէնքով անմիջապէս պիտի կապուի, եւ որ կը վերակազմուի աւելի անպատշաճ պայմաններու մէջ քան այն պայմանները, որոնցմէ փախչիլ կարծեց անձնասպանը իր կուրութեան մէջ։

133. Ի՞նչու անպատշաճ պայմաններու մէջ։

—Վասնզի մեր բուսնդակութիւնը, իր բոլոր վիշտերով եւ վայելքներով, մեր սեփական մոլորութիւններուն եւ մեր յատուկ յանցանքներուն հետեւանքն է։ Ուրեմն որչափ ատեն որ մոլորութիւնը չփարատիր եւ յանցանքը չքաւուիր, կարելի չէ լաւագոյն կեանքի մը հասնիլ։

Ո՛վ որ կը հակնայ այս բանը, համբերութեամբ պիտի կրէ բոլոր վշտերը եւ պիտի ջանայ պատուաւորաբար ապրիլ, ինքզինքն ուսումնասիրել եւ բարութիւն ընել կրցածին չափ արժանիք ստանալու եւ լաւագոյն կեանքի մը արժանանալու համար։

Ո՛վ որ ընդհակառակը կը ջանայ յիմարաբար ազատուիլ վիշտերէն, որ պարտին զինքը մաքրել, կ'ապացուցանէ թէ չատ հեռի է ինքզինքը ճանչնալէ եւ բարի ու խելացի ըլլալու կամք չունի։ Իր կոյր յիմարութեան մէջ կը խորտակէ այս դիւրաբեկ ձեւը, զոր կը համարի իբր իր ճշմարիտ էութիւնը եւ այսպէս կը մտնէ մութ շաղի մը մէջ, որ եւս պիտի տանի զինքը։

(Շար.) * * *

(*) Dhammapada՝ Սութթա-Փիթաքայի խօսած առածներուն չքեղ մէկ քաղուածն է։

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նախարարաց Խորհուրդը.— Արտաքին գործոց ու կրթական նախարարներ.— Ալժէրիա.— Պ. Լէօվ.— Կրօնական միաբանութիւններ։

Բարիզ, 12 մայիս.— Նախարարաց Խորհուրդին այս օրուան նիստին մէջ որ Էլիզէի մէջ կատարուեցաւ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ, նկատողութեան առնուեցան օրուան արտաքին ու ներքին խնդիրները։ Պ. Տէլքասէ իր պաշտօնակիցներուն հաղորդեց միջազգային խնդիրներու վերաբերեալ հեռագիրներ։ Խորհուրդը յետոյ նկատողութեան առաւ Ալժէրիոյ սահմանագլուխին միջազգեպերը, ինչպէս նաեւ այն միջոցները որոնք ձեռք պիտի առնուին՝ ուսարառուներու մուտքը արգիլելու սահմանագլուխէն ներս։ Նախարարապետ Պ. Բոմպ Խորհուրդին հաղորդեց Ալժէրիոյ կուսակալին կողմէ այդ մասին եղած առաջարկութիւնները, զորս Խորհուրդը ընդունեց։

—Կրթական նախարար Պ. Շոֆրէ տեղեկութիւններ հաղորդեց Իտալիա ու Ցունաստան կատարած ուղեւորութիւններուն վրայ։

—Նախարարաց Խորհուրդը, դատական նախարարին առաջարկութեամբ, որոշեց Պատուոյ Լեգէոնի մեծ սպայութեան խաչը տալ վճռաբեկ ատեանի եղեռնական ճիւղին նախագահ Պ. Լէօվի որ հանրստեան կոչուած է, տարիքին օրինական սահմանը անցուցած ըլլալուն համար։

—Նախարարապետ Պ. Բոմպ, Խորհրդարանին նստաշրջանը բացուելուն պէս, պիտի ներկայացնէ օրինագիծեր որոնք կը վերաբերին արտօնութիւն խնդրող կրօնական հարիւրի չափ միաբանութեանց՝ կին՝երէ բաղկացած։ Պ. Բոմպ կը շարունակէ քննել աղերսագիրները կիներէ բաղկացած այն միաբանութիւններուն որոնք արտօնուած են եւ արտօնութիւն չունեցող իրենց հաստատութիւններուն համար նոյնը կը խնդրեն։ Այդ կարգի տասերկու հնգար հաստատութիւններ կան։ Նախարարապետը նախ քննեց ատոնց 3000ին խնդրագիրները որոնք օրինական պայմանաժամին մէջ արտօնութիւն չեն խնդրած։ Ատոնք, ամենքն ալ ուսուցանող, փակուեցան։ Մնացած ինը հազարը, որոնք օրինական պայմանաժամին մէջ արտօնութիւն խնդրած են, կը բաղկանան 6000 ուսուցանող եւ 3000 ասպընջական հաստատութիւններէ։ Այս վերջիններն են զորս նախարարապետը կը քննէ հիմա։ Ինը հազար խնդրագիրներէն երկու հազարը մինչեւ հիմա քննուած են։ Լոկ ուսուցանող 1500 հաստատութիւններու խնդրած արտօնութիւնները պիտի մերժուին։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Իրաւարարութիւնը.— Հարցում մը Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Նախարարապետին պատասխանը։

Լոնտոն, 11 մայիս.— Անգլեւ-ֆրանսական իրաւարարութեան ծրագիրը որուն վրայ վերջերս այնքան խօսուած էր, Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցաքննդումի մը առարկայ եղաւ։ Նախարարութեան յայտարարութիւնը չատ սառամ է եւ կարելի չէ գաղափար մը կազմել Անգլիոյ դաշինքին ճշմարիտ կարծիքին վրայ այդ մասին։ Նախարարական կուսակցութենէն Պ. Պէքէթ հարցուց նախարարապետին թէ տեղեկութիւն ունի՞ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի առեւտրական սենեակներուն կողմէ ընդունուած օրակարգներուն վրայ՝ հաշտութեան միայն դաշնադրութիւն մը կնքելու Մեծին Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ. նաեւ թէ նախարարութիւնը պատրաստ է քննելու այն խնդիրը թէ միթէ պատշաճ է նախնական անհրաժեշտ բանակցութիւններուն ձեռնարկել՝ դաշնադրութեան կնքման մասին։ Պ. Պալֆուր սապէս պատասխանեց.

«Ինչպէս Ժողովը գիտէ, Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը միշտ փափաքած է որ միջազգային վէճերը կարգադրուին՝ իրաւարարական դատարաններու միջոցաւ։ Պատուաւոր երեսփոխանը «հաշտութիւն» բառը կը գործածէ։ Չեմ կարծեր որ խնդրոյ առարկայ եղած առեւտրական սենեակները գործածած ըլլան այդ բառը։ Եթէ տակաւին ընելիք բան մը ըլլար Ֆրանսայի հանդէպ ընդհանուր քաղաքականութեան մէջ, բոլորովին պատրաստ պիտի ըլլայինք ընելու։»

Նախարարական ուրիշ երեսփոխան մը յայտարարեց, խօսքը նախարարապետին ուղղելով.—«Ի՞նչ է ձեր քաղաքականութիւնը Ֆրանսայի նկատմամբ։ Պ. Պալֆուր պատասխանեց.

«Մեր քաղաքականութիւնը, Պարոն, ընդհանուր քաղաքականութիւն մըն է։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Կեօբեի առածը.— Կանգնուելիք տեղը.— Հռոմի Բաղատեսին դիտողութիւնը։

Պերլին, 12 մայիս.— Վիլհէլմ կայսրը, Հռոմէն մեկնելու օրը, այցելելով Բինչիոյ մէջ այն տեղը, ուր ծրագրուած է կանգնել կեօթէի յիշատակարանը, չատ գոհ մնաց եւ շնորհակալութիւն յայտնեց քաղաքապետութեան։ Մրագրին հեղինակը՝ Էպէրլին բրոֆէսէօրը, սակայն, տեղեկացուց Վիլհէլմ կայսեր թէ յիշատակարանին կանգնումը անհունապէս յետաձգուած է եւ թէ Հռոմի քաղաքապետութիւնը այդ մասին ներողութիւն խնդրած է։ Արդարեւ Հռոմի ամէնէն գեղեցիկ մէկ տեղը օտարականի մը համար յիշատակարան մը կանգնելու պարագան, մանաւանդ այնտեղ պարտէզի մը մէջ, որ մի միայն իտալական նշանաւոր անձերու յիշատակին սահմանուած է, զըմգոհութիւն առաջ բերած է ո՛չ միայն Հռոմի, այլ ամբողջ Իտալիոյ մէջ։ Վիլհէլմ կայսրը որ իր այցելութեան նախնական ծրագրին համաձայն, չէր կրցած կատարել կեօթէի յիշատակարանին հիմնարկէքը, չատ տխաճութիւն ցոյց կու տայ Հռոմի քաղաքապետութեան կողմէ Էպէրլին բրոֆէսէօրին տրուած պատասխանին համար։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ԽՆԴԻՐԸ

Ռուսերը Մանչուրիոյ մէջ.—Շինծու շարժում.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Ճաբոնական լուրեր.—Բեռլինի ռուս դեսպանը։

Լոնտոն, 11 մայիս.— Հակառուս աղբիւրներէ առնուած նպատակաւոր լուրերը, այսօր, պաշտօնապէս հերքուեցան։ Այդ լուրերուն նպատակն է Անգլիոյ ու Մ. Նահանգաց մէջ կարծիքներու չարժում մը առաջ բերել։ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցապնդող երեսփոխանին ըրած յայտարարութենէն կ'երեւայ հակառուսական այդ մեքենայութեանց նպատակը։ Ազատական երեսփոխան Պ. Ուոլթըն, այս իրիկուն, հարցուց Երեսփ. Ժողովին մէջ թէ ռուս կառավարութեան այն յայտարարութենէն ետքը, որով հերքեց՝ Նիու-Զուանկը Զինու չվերադարձնելու եւ Մանչուրեան չպարպելու մասին իրեն վերագրուած դիտաւորութիւնները, Անգլիոյ կառավարութիւնը պիտի ուզէ՞ վերջնական համաձայնութեան մը յանգիլ Մ. Նահանգաց ու Ճաբոնի հետ, պանդչելու Ռուսերէն որ փութով կատարեն իրենց խոստումները։ Արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Բրանպրն պատասխանեց.

«Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը եւ Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը, վերջերս, զատ զատ բարեկամական զեկոյցներ ըրին Ռուսիոյ որ պատասխանեց թէ մտադիր է յարգել իր խոստումները, թէեւ սիպուած ըլլայ հիմա կուսիմա յապաղել Մանչուրեան պարպելու գործողութիւնը։ Ինչպէս Ժողովը գիտէ, ռուս կառավարութիւնը յայտարարեց թէ ընաւ առաջադրած չէ ո՛չ օտար հիւպատոսները դուրս հանել, ո՛չ օտար վաճառականութեան արգելք ըլլալ եւ ոչ ալ նաւահանգիստները փակել։ Ատկէ զատ, Նիու-Զուանկի անգլիական հիւպատոսը ծանոյց մեզի թէ բոլորովին անհիմն են նոյն տեղը նորէն Ռուսիոյ կողմէն գրաւուած ըլլալու լուրերը։ Այդ պայմաններուն մէջ կառավարութիւնը բաւարար պատճառ մը չի տեսներ ընդունիլ պատուարժան երեսփոխանին առաջարկած ընթացքը։»

Եոհոհամա.—Միչտ հակասական, բայց քիչ մը վրդովիչ, լուրեր կ'առնուին՝ ռուսական զինուորներու կարծեցեալ համախմբումի մը մասին՝ այնքան բաղմաթիւ որ թէ՝ Նիու-Զուանկի եւ թէ Բորէայի կը սպառնայ։ Այդ լուրերը մեծ զայրոյթ կը պատճառեն Ճաբոնի մէջ։ Ճաբոնի թերթերը կ'ըսեն թէ Ռուսերը անկեղծ չեն։

Թոհիո.— Նիւ-Զուանկի Ճաբոնական հիւպատոսը հեռագրով կը հերքէ այն լուրերը թէ Ռուսիա զինուորական գործունէութիւն մը կը կատարէ եւ թէ նոյն տեղը զինուորներուն թիւը աւելցուցած է։

Բեռլին.— Բեռլինի ռուս դեսպան Պ. Լէպաք, Բեռլինպուրկէն ճամբայ ելաւ, իր պաշտօնատեղին՝ Չինու մայրաքաղաքը երթալու։

ՍՈՄԱԼԻԱՆՏ

Թալական խորհրդարանին մէջ.— Հարցապնդում.—Արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնները։

Հռոմ, 11 մայիս.— Իտալական Խորհրդարանին մէջ, երէկ երկարօրէն վիճաբանութիւն կատարուեցաւ Սոմալիլանդի եւ Մատմիլայի դէմ զրկուած անդլիական արշաւախումբին վրայ։ Երեսփոխան մը Պ. Զիչի հարցուց թէ իտալական թեւարկութեան տակ գտնուող սոմալեան երկրին վրայ մղուած կռիւը ինչ հետեւանքներ կրնայ ունենալ։ Արտաքին գործոց նախարար ծովակալ Մորին սա բացատրութիւնները տուաւ.— «Պ. Զիչէի ըսաւ թէ Անգլիացիներուն մղած պատերազմը նուազ յաջող է. եթէ այդ կարծիքը կ'արդարանայ Բլընքէթի զօրախումբին պարտութեամբ, նոյն բանը չէ կարելի ըսել այն ճախողուածէն յետոյ եղած փայլուն կռիւին ու զօրավար Մէննինկի յաջողագոյն կատարած պատերազմական գործողութեանց պատճառաւ։ Մատմիլա անագին կորուստներ ունեցած է. անտարակոյս իր ուժերը ու ազդեցութիւնը նըուազած ըլլալու են. հիմա իտալական թեւարկութեան տակ գտնուած երկիրներէն հեռու կը գտնուի եւ տեղի չկայ կարծելու թէ դէպի այդ երկիրները պիտի յառաջանայ։ Մովակալ Միրապէլլօ, որ Օպիա զրկուեցաւ Վիքթոր Բիզանի յաջաւորակով, իր տրամադրութեան տակ ունի ընկերներուն համար զէնքեր. լիակատար զօրութիւն ունի Օպպիայի մէջ հաստատելու իշխանութիւն մը՝ որ հաւանաբար ուրիշ բնիկ ցեղապետի մը իշխանութիւնը չպիտի ըլլայ։ Նաեւ տեղական ուժերով Օպպիայի ու Մուրուկի մէջ կազմակերպել ոստիկանութիւնը։ Ամէն ինչ ենթադրել կուտայ թէ ծովակալ Միրապէլլօ դոհացուցիչ կերպով պիտի կատարէ իրեն յանձնուած պաշտօնը, Օպպիայէն հեռանալու բռնադատուելէն առաջ։ Մատմիլա դէպի հիւսիս-արեւմուտք մղուած է անգլիական արշաւախումբին կողմէ. աւելի հեռու կը գտնուի Պէնատիրէն քան թէ իտալական Սոմալիլանդն։ հաւանական չէ որ ուեւէ չան ունենայ Պէնատիրի կողմը ուղղուելու։ Պէնատիրի ընկերութիւնը, որ պարտաւորէ դաղթավայրին պաշտպանութեան միջոցները հոգալ, 1200 բնիկ զօրքեր ունի իր տրամադրութեան տակ ու կը զգաղի անոնց թիւը աւելցնելու եւ զէնքերը կատարելագործելու։ Նոր հիւպատոսը՝ Մէրքաթէլլի, որ պարտ քոնթրոլի ենթարկել Պէնատիրի վարչութեան յանձնմանումը, անտարակոյս հոգ պիտի տանի երկրին պաշտպանութիւնը ապահովելու գոհացուցիչ պայմաններու մէջ։» Պ. Պ. Զիչէի եւ Ֆրաքասա կը կարծեն թէ Անգլիոյ մղած կռիւները Սոմալիլանդի մէջ՝ ձախող վախճան մը եթէ ունենան, իտալական Սոմալիլանդ կամ Պէնատիր Մատմիլայի կողմէ յարձակում կրելու վտանգին պիտի ենթարկուին։ Ծովակալ Մորին պատասխանեց թէ չէր հաւատար այդպիսի վտանգի մը գոյութեան։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Բանամայի ջրանցքը.—Բոլոմպիոյ նախագահին նեռաժարումը.—Մ. Նահանգաց ամերիկացիներուն ազգանունը։

Ուաշինկթըն, 11 մայիս.—Բանամայէն հասած հեռագրի մը նայելով, զրոյց կը շրջի թէ Բոլոմպիոյ հանրապետութեան նախագահ Պ. Մարոքէն ստիպուեր է հրաժարական տալ,— տեղական անկարգութեանց պատճառաւ, եւ թէ Ռաֆայէլ Ռէյէս զօրավարը, որ դեր-նախագահի պաշտօն կը վարէր, անոր յաջորդեր է։ Բանամայի ջրանցքին չինութեան կուսակիցները մտատանջութեամբ կը սպասեն այս զրոյցին հաստատման, որովհետեւ նոր նախագահ զօրավար Ռէյէս, որ Բարիզի քոլոմպիական նախկին դեսպան էր, Հէյ-Հէրբէն դաշնադրին հակառակ յայտարարութիւններ ըրեր է։ Մինչ նախկին նախագահ Պ. Մարոքէն ուժ կուտար այդ դաշնագրին։ Բարթակէնայի նահանգային ժողովը ուրի դէմ ինը ձայնով մերժեր է իրեն տրուած աղերսագիրը, զայն ներկայացնելու համար Բոլոմպիոյ ազգայ Խորհրդարանին, որպէս զի Հէյ-Հէրբէն դաշնագիրը չընդունուի։ Նահանգային ժողովը յայտարարեր է թէ Խորհրդարանը իմաստուն ընթացք մը պիտի բռնէ ջրանցքի դաշնագրին նկատմամբ։

—Ամերիկացիները իրենց համար աղդանուն մը կը փնտռեն, ուրիշ ազգերէ զանազանուելու համար։ Թէեւ «ամերիկացի» բառը յատկօրէն կը նշանակէ հիւսիսային ամերիկացի, Մ. Նահանգաց քաղաքացի, բայց սովկա չի գոհացներ զիրենք։ «Եանքի» ծաղրանունէն ալ չեն խորժիր. այս յորջորջումին պատճառը սա է որ կարմրամորթները չէին կրնար ճիշդ արտասանել «Ինկլիչ» բառը։ Ամերիկացիները կ'ուզեն որ իրենց նոր ազգանունը ըլլայ հնչական, նորզնոր, իրենց սեպհական. բայց մինչեւ հիմա առաջարկուածները քարքաւիկ երեւոյթ մը ունին։ Մէկը կը ջատագովէ «Եանէթիէտս» արտասանոց անունը, որ պիտի կարծել տայ թէ Մ. Նահանգները Հարաւ. Ամերիկայի հետ միացած են։ Նիւ-Նորֆ-Հէրրլս կը ծանուցանէ թէ կարգ մը ընկերակցութիւններ, հանդէսներ եւն. Եուզոնա (Usona) քաղցրանչիւն անունը ընդունած էին, ամերիկացի ազգայնութիւնը ցոյց տալու համար։ Ատիկ բաղկացած է «United States of North America»ի հինգ սկզբնատառերէն։ Աւասիկ գեղեցիկ բառ մը Վաղարիքի եւ Լաբերանցոյի բառագիրքերուն համար։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Ցրանց Եոզէֆ կայսրը Բեօթայի մէջ.— Խորհրդարանական ազգնապը.— Խուսափիոյ մէջ։

Վիեննա, 11 մայիս.— Այս չաբթու Բէյթայի մէջ կատարուելիք հանդէսներուն առթիւ, Ցրանց Եոսէֆ կայսրը Վիեննայէն ճամբայ ելաւ, Հունգարիոյ մայրաքաղաքը երթալու։ Մայիս 13ին Դանուբի վրայ հանդէսներ պիտի կատարուին։ Հետեւեալ օրը արքունական պարահանդէս մը պիտի տրուի, որուն հրաւիրուած են Վիեննայի դեսպանական մարմնոյն բոլոր անդամները։ Այդ բոլոր հանդէսները, սակայն, քիչ մը կը կորսընցնեն իրենց շահեկանութենէն, Հունգարիոյ մէջ ընդհանուր կացութեան հետեւանքով՝ այսինքն թէ խորհրդարանական տագնապը տակաւին կը չարունակէ։ Ակրամի մօտ խրատաթ գիւղացիներ անհամակիր ընթացք մը ունին Հունգարացիներուն հանդէպ։ Բուէն Հէտերվարի կոմսը, կուսակալ Խրուաթիոյ, ամէն ջանք կ'ընէ այդ հակակրութեան առաջքը առնելու համար։

ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ թագաւորին ու թագուհիին ուղեւորութիւնը.— Սկովտիոյ մէջ.— Էդիմպուրկ ժամանումը։

Լոնտոն, 11 մայիս.— Լուսարտ թագաւորը եւ Ալեքսանդրա թագուհին, այս առաւու, Սկովտիա ուղեւորեցան։ Արքայական կառքը, որուն կը հետեւէին հեծելազօրքեր, կէսօրէն երկուքուկէս ժամառաջ Պրքինկէմի պալատէն ճամբայ ելաւ՝ Բինկս-Բրոսի կայարանը երթալու։ Ճամբան ժողովուրդը մեծ համակրութեամբ ողջունեց թագաւորը ու թագուհին։ Բիչ վերջը արքայական կառախումբը մեկնեցաւ դէպի Սկովտիա։ Լուսիմպուրկի մէջ Նոցին Վեհափառութիւնները, հեծեալ նիղակաւորներու ուղեկցութեամբ դացին Պըքլէյլի դուքսին պալատը, ուր պիտի հիւրընկալուին որչափ ատեն որ Սկովտիա մնան։ Թագաւորը ու թագուհին, վաղը, երկու ընդունելութիւն պիտի կատարեն, մէկը՝Սկովտիոյ վեհապետներուն հին դղեակին մէջ՝ Հոլիրուտ, եւ միւսն ալ Լուսիմպուրկի մէջ։ Թագաւորը ու թագուհին իրենց հիւրընկալուած պալատին մէջ պիտի ճաշեն։ Սկովտիացիները կ'ուզեն որ Նոցին Վեհափառութիւնները վերադրեալ հին դղեակը բնակին՝ Սկովտիա գտնուած ատենին, բայց այդ դղեակը պէտք եղածին պէս կահաւորուած չէ։ Նոյն դղեակը Սկովտիոյ ամէնէն զբաղանչելի չէնքերէն մէկն է։ Հոլանտայի Հէթ-Լու արքայական պալատն ոճովը չինուած է, նշանաւոր Եոհան Վանպրուկի յատակաձեւերուն համաձայն։ Թագաւորը ու թագուհին ուրբաթ Լոնտոն պիտի դառնան։

ՇԱՐԹՐԷՕՆԵՐՈՒ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

Միլիոնեներու խնդիրը.—Հարցաքննութիւն.— «Մաթէն»ի բդթակցին յայտարարութիւնները։

Բարիզ, 12 մայիս.—Երէկ հարցաքննիչ դատաւոր Պ. տը Վալ ընդունեց Մաթէնի թղթակից Պ. Մուռոնը որ մասնաւորապէս խօսեցաւ Շարթրէօներու ձարտարապետ ու Կրընոպլի երեսփոխան Պ. Բիչայի յարափոխոյ կարծիքներուն վրայ։ Այդ անձը Մաթէնի մէջ կարդալով որ առանց գիտնալու հրաժարած եւ իր տեղը թողած է Բրքի Տոնֆինուայի խմբագրապետ Պ. Պլսոնի, ըսեր է Պ. Մուռոնի թէ իր կարծեցեալ հրաժարումը մեքենայութիւն մըն էր եւ թէ «յանձաժ»ի ամբողջ պատմութեան մէջ որուն բոլոր ելեւէյթներուն քայլ առ քայլ հետեւած, ա՛ռաջ խորհրդաւոր պարութիւնին մէջ՝ որուն պարունակութեանը տեղեակ էր ամենայն մանրամասնութեամբ, չկայ բան մը ենթադրող թէ Պ. Լոկար Բոմպ մասնակից է եւ կամ տեղեակ՝ կատարուած սակարկութիւններուն։ Պ. Բիչա, երեք օր ետքը, ղ ջնալով իր անժամանակ անկեղծութեանը վրայ, նամակ մը գրելով բոլորովին կը հերքէր Մաթէնի մէջ եղած հրատարակութեամբ իրեն վերագրուած խօսքերը։ Այդ հանրութեան համար միայն եղած էր, վասն զի Պ. Բիչա հարցաքննիչ դատաւոր Պ. տը Վալի ներկայութեանը, ուր երդումով խօսեցաւ, ամբողջական հերքում մը չտուաւ, այլ նոյն հրատարակութեան քանի մը կէտերը ուղղեց, իր խօսքերուն բուն իսկ նշանակութիւնը չեւոխելու համար։ Պ. Բիչա, իրեն վերագրուած խօսքերուն մեծ մասին ճշդութիւնը ընդունելէ ետքը, միայն ըսաւ թէ չէր կրցած հաւաստել Պ. Էմիլ Բոմպի անմեղութիւնը, վասն զի այդ մասին որ եւ է կարծիք չունէր եւ պարզապէս իր բարեկամին՝ Պ. Պլսոնի կը թողուր ներքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար Պ. Լոկար Բոմպի դէմ անոր ըրած ամբաստանութեանց պատասխանատուութիւնը։ Պ. Մուռոն հարցաքննիչ դատաւորին ըսաւ թէ նոյնիսկ եթէ անհաւանական ըլլան յայտարարութիւնները մարդու մը որ կ'ըսէ թէ ամէն բանի տեղեակ է ու բան մը չի գիտեր, այդ վերապահումն ալ կամաւոր անճշդութիւն մը կը կազմէր։ Մ. Մուռոն, իր ըսածը հաստատելու համար, հարցաքննիչ դատաւորին ցոյց տուաւ կարգ մը գրութիւններ եւ վկայութիւններ՝ հաստատող թէ Մաթէնի հրատարակութիւնները՝ ամբողջապէս կը ներկայացնեն Պ. Բիչայի յայտարարութիւնները եւ թէ յետոյ տրուած հերքումները եւայլն ճշմարտութենէ աւելի հոգածութենէ մը առաջ եկած են։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԴՈՐԾԸ

Բրուսիացի նախկին սպայի մը վկայութիւնները.— Զերնուսքիի վկայութիւնը։

Գրիւսել, 11 մայիս.— Բրի Պլես կը հրատարակէ ամբողջ բնագիրը բրուսիացի զինուորական նախկին տեղակալ Վէսէլսի յիշատակներուն զորս իր փաստաբաններուն յանձնած էր։ Վէսէլս Սան-Ռէմոյի մէջ ձերբակալուած էր՝ դերման կառավարութեան պահանջումով։ Վէսէլս այդ յիշատակներուն մէջ կ'ըսէ թէ Ռէյնի ատեանին առջեւ Զէրնուսքիի կողմէ Տրէյֆիւսի դէմ եղած վկայութիւնը չինծու էր՝ պատրաստուած Բրցիպորոմքի անուն լեհ լրտեսի մը եւ ֆրանսական սպայակոյտին սպայի մը մէջեւ։ Վէսէլս կը յայտարարէ թէ իր ըսածին ապացոյցը կը գտնուի Տրէյֆիւսի ծանօթ անձի մը քով։ Բրուսիացի նախկին սպան կ'առաջարկէ Տրէյֆիւսի, յայտնել այդ անձին անունը. նաեւ անոր տրամադրութեանը տակ կը դնէ Պրիւսէլի մէջ պահուած գրութիւններ որոնք խիստ կարեւոր են Ռէյնի դատավարութեան վերաքննութեանը համար։ Տեղեկագիր մը որուն վրայ Ֆրանսայի Նրեսի. Ժողովին մէջ խօսուեցաւ մարտ 24ին, չինուած էր՝ խեղաթիւրելու Բիզիպորոմքի խոստովանութիւնները՝ Զերնուսքիի վկայութեանց մասին։ Այդ կեղծ տեղեկագիրը Նանսիի մէջ պատրաստուած էր 1900ին։ Վէսէլս կը յարէ թէ դերման կառավարութեան կողմէ իր մասին եղած հետապնդումներուն չարժառիթը Օսթանտի մէջ պատահած թղթախաղի գայթակղական դէպք մըն է, սակայն ինք Ֆրանսայի կառավարութեան յանձնած է գրութիւններ որոնք ցոյց կու տան ճշմարիտ հեղինակները այն լրտեսութեան որ գործուած է Դերմանիոյ օգտին համար։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸԲԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ամերիկեան դեսպանը, առաջին թարգմանը, Բարիզի ամերիկեան նախորդ դեսպանը, որդին ու աղջիկը, հելլենական դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Անատոլիի երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէնի օգնական Պ. Հիւկէն ու գործակատարը Քիրեաքօ էֆ., ֆրանսական դեսպանատան պահականաւէն երկու սպաներ՝ իր ընտանիքներովը, Աւստրիոյ դեսպանատան պաշտօնեաներէն կոմս ֆոն Պամ ու քանի մը հիւրեր։ Նաեւ հիւրանոցին առջեւի բարձրաւանդակին վրայ կեցած էին դեսպանատուններէն յանձնարարուած նուիրի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանն կողմէ չնորհուած արտօնութեամբ, Դերմանիոյ դեսպան Պառոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պառոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն, ինչպէս կ'երեւայ Պաշտօնական Զեկոյցէն, առաջին թարգման Տոքթ. Կիզի հետ, երէկ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։ Դեսպանը երախտագիտութիւն մատոյց իր հիւանդութեանը միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար։ Միանգամայն, արձակուրդով Կ. Պոլսէն մեկնելուն առթիւ, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

—Պառոն Մարշալ, իր կառավարութենէն երեք ամսուան արձակուրդ ստացած ըլլալով, երեքշաբթի օրը Քէօսթէնցէի չոգեւաւով Դերմանիա պիտի ուղեւորի։

—Անգլիոյ եւ Ամերիկայի դեսպանները, երէկ, գերմանական դեսպանատունը երթալով, այցելութիւն տուին Պառոն Մարշալի։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա, առջի օրը, այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ երկու նաւեր Միլօ (Ցունաստան) ժամաներ են։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ.—Մոնիդեօն կ'իմանայ թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է իր կայս. բարեւները հաղորդել տալ Սէլանիկի կուսակալ Հասան Ֆէհմի փաշայի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանին որդւոյն Պորիս իշխանինտանիսը մասնաւորապէս առթիւ, երէկ, պուլկարական գործակատարութիւնը դրօշ պարզած էր։ Սոֆիայի մէջ ալ գոհացնող գործոց նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար Պ. Լոկար Բոմպի գէմ անոր ըրած ամբաստանութեանց պատասխանատուութիւնը։ Պ. Մուռոն հարցաքննիչ դատաւորին ըսաւ թէ նոյնիսկ եթէ անհաւանական ըլլան յայտարարութիւնները մարդու մը որ կ'ըսէ թէ ամէն բանի տեղեակ է ու բան մը չի գիտեր, այդ վերապահումն ալ կամաւոր անճշդութիւն մը կը կազմէր։ Մ. Մուռոն, իր ըսածը հաստատելու համար, հարցաքննիչ դատաւորին ցոյց տուաւ կարգ մը գրութիւններ եւ վկայութիւններ՝ հաստատող թէ Մաթէնի հրատարակութիւնները՝ ամբողջապէս կը ներկայացնեն Պ. Բիչայի յայտարարութիւնները եւ թէ յետոյ տրուած հերքումները եւայլն ճշմարտութենէ աւելի հոգածութենէ մը առաջ եկած են։

ՆուէՐները եւ զանազան դէպքերը կը բաշխուին արկածեալներուն։

ՎԱՆԻՆ կը հեռագրեն թէ, անցեալ գիշեր, Ճուլամերկի մէջ, արեւելքէն արեւմուտք, երկրաշարժի խիստ թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է՝ առանց վնասներ կարելի հետեւանք մը ունենալու։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Դոնեպի Էրէյլիէն կը հեռագրեն թէ Պաղտատի երկաթուղիին առաջին մասը չինելիք ապարատները ուրբաթ օր հոն ժամանեն եւ այսօր իրենց գործին պիտի սկսին։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ նոր անդամ Պէքիր Բեամի պէյ օրէնսդիր Ճիւղին պիտի պաշտօնավարէ։

ՍԿՍԻՊի խտալական նոր հիւպատոսը, պաշտօնական այցելութիւն տալով Գալատայի կուսակալին, ցոյց տուեր է իր պաշտօնը հաստատող հրամանագիրը։ Կուսակալն ալ պաշտօնական համազգեստով եւ կուսակալութեան թարգմանին հետ փոխադարձ այցելութիւն տուեր է դեսպանատան։

ՊԱՐԻԶ դեսպանը, երէկ իրիկուն, սեղան մը տուաւ դեսպանատան մէջ։ Ներկայ էին պետական Խորհուրդի նախագահ Թիւրխան փաշա, Խարիճէի պատրողպետ Դալիպ պէյ, Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյ, պետական Խորհուրդին անդամ Մուխթար պէյ, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Գարբիէլ էֆ. ու տիկին Նորատունկեան, առեւտրական ու հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան խորհրդական Նէթիպ Մելհամէ էֆ. ու տիկինը, պետական Խորհուրդին անդամ Անտրէա Բուբաս էֆ. ու տիկինը, Պէլճիքայի դեսպանը ու կոմս աղջիկները, Պէլճիքայի նախկին նախարարապետ Պ. Պէրնաէրթ եւն. պատուոյն նոյն առթիւ չքեղացուցած էր։

ՍԹՈՒԹԼՈՒՄի օսմ. դեսպան Շիֆի փաշա մայիս 3ին (Ն. Տ.) ներկայ գտնուեր է Շուէյտ—Նորվէկիոյ արքայական պալատան մէջ կատարուած որսորդական ակումբին տարեկան գումարման. յետոյ սեղան մը տրուեր է։ Շէրիֆ փաշա այժմ ցանցեր է Օսքար

Նիկի կուսակալութեան թղթակցութեանց առաջին քարտուղար Ահմէտ Թէվֆիգ էֆ.։

ՕՍՄ. ՊԱՆԲԱՆ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, պէտք ունեցած քանի մը պաշտօնեաներու համար մրցման քննութիւն կատարած էր, որուն երկու հարիւրէ աւելի թեկնածուներ մասնակցած էին։ Վերջնական քննութիւնը կատարուելով, հինգ հոգի ընդունուեցան իբրեւ պաշտօնեայ Օսմ. գանձային։ Ատոնք են Զարեհ էֆ. Զոհրուրեան եւ Պ. Պ. Բաթթէլի, Ցրանսուա Բոմէնս, Բոլ Մուլիա եւ Անթուան Բոլիքանտրիոթի։

ԼՅԻՐՆԷԻ կուսակալութեան կողմէ ծրագիր մը ղրկուեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։ Այդ ծրագիրը կը պարունակէ՝ Մարիցա գետին ամբողջ ընթացքը կանոնաւորելու մասին կատարուած քննութեան արդիւնքը։ Նոյն ծրագիրը պիտի գործադրուի՝ Մարիցա գետին պատճառած վնասներուն առաջքը առնելու համար։

ՍԵՐՊԻՈՑ դեսպանը, Լմիրկէն երթալով, այցելութիւն տուաւ Սեւ Լերան դեսպանին։ Մալա Կրուիչ զօրավարը երկու օր մնաց նոյն ամարանոցը եւ յետոյ Բերա դարձաւ։

ՀԱՅԻ ՆԴԻՒՆԸ.—Քոնսթանթինուպոլիսի մէջ կը կարդանք.— «Հայի իւրաքանչիւր քիլիսին վրայ հինգ փարա աւելցնելու որոշումը տրուելուն պէս, փապանները սկսան գրեթէ կարեւորութիւն չտալ տեղական ալիւրներուն, վասն զի միւս ալիւրները աւելի սպիտակ ու աւելի զօրաւոր կը դանեն ըլլար։ Այդ պատճառով Կ. Պոլսոյ ջաղացպաններուն այն որոշումը թէ մայիս 13էն սկսեալ առաջին տեսակ ալիւրներու աղալու գնոյն վրայ իւրաքանչիւր քիլէին քսան փարա կ'աւելցուի եւ երկրորդ տեսակին համար ալ տասը փարա, դժուարին կացութեան մատնած է ցորենի վաճառականները։ Ջաղացպաններուն այդ որոշումը այնքան անյարմար է որ չգործադրուելու մասին մեծ յոյս ունինք։»

ԹԱՎՇԻՄԻ պահականոցին ոստիկանութեան առաջին գումարը Հաճի Ճէմալ էֆ. անդամ կարգուեցաւ Բերայի ոստիկաններու ժողովին։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին անդամ Նուսրէթ պէյ որ արձակուրդով Պէրլին գացած էր, երէկ Կ. Պոլիս դարձաւ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պ. Լանովարի որ արձակուրդով Պուքրէշ կը գտնուի, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Ամսական 1092 ղրշ. յատկացուեցաւ Կրէտէի կուսակալի խորհրդական վախճանեալ Ահմէտ Թէվֆիգ փաշայի կնոջը։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՑՐԻԷԻ 47 թիւ չոգենաւին փորձը երէկ կատարուեցաւ։ Ընդհանուր տնօրէն Վէհպի պէյ, քէնիչ Հագգը պէյ եւ գործարանին պետ Պ. Սինկէր նոյն չոգենաւով պտոյտ մը կատարեցին Վոսփորի մէջ, թէ ուղիղ գիծի վրայ եւ թէ դէմ առ դէմ։ Այդ փորձով հաստատուեցաւ թէ 47 թիւը, որուն անիւը ետեւէն է, առանց դժուարութեան կրնայ մօտենալ բոլոր նաւամատոյցներուն։ Այսօր երրորդ փորձ մըն ալ պիտի կատարուի եւ յետոյ 47 թիւը պիտի սկսի Վոսփորի մէջ երթեւեկել՝ երկու եղերքներու միջեւ (ղիվ-ղակ)։ Երկուշաբթի օրն ալ 49 թիւին փորձը պիտի կատարուի։ Նոյն օրը Պոլսոյ նաւանգիստը պիտի ժամանէ 50 թիւը որ 49ին նման է։

Պ. ՇՈՊԼԻԷ, Սկիւպի ֆրանսական հիւպատոսը, Սէլանիկէն Սկիւպ ժամաներ է։

ԱԼԻՒՐ ԵՒ ՅՈՐԵՆ.—Երէկ Անատոլուէն 4 վագոն ցորեն բերուեցաւ։ Երէկ Օսեսայէն 7000 պարկ ալիւր բերուեցաւ։

ԻԶՄԻՐի մէջ կազմակերպուելիք արհեստագործական ու երկրագործական ցուցանդէսը շատ փայլուն պիտի ըլլայ, վասն զի հիմակուընէ մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ կը հեռագրեն երէկուան թուականով թէ քոլերան անհետացած է։

ԺԱՆՏԱՄՏ.—Ապրիլ 30ին Թուխի հիւանդանոցին մէջ (Եգիպտոս) ժանտախտէ մէկ մահ պատահեր է եւ հետեւեալ օրն ալ մէկ դէպք։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Եուվան Լազարէվ որ Պաթումի մէջ վաճառականութիւն կ'ընէ, հինգ հազար բուպլի նուիրեր է Տրապիզոնի յունական գիմնազիոնի շէնքը աւարտելու համար. նաեւ Պաթում գտնուող Տրապիզոնցիներէն ալ 3200 բուպլի հաւաքեր է։

ՔԷՍՕԲԻՆՃԷԷՆ, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեցին յիսուներեք իսլամ գաղթականներ։

ՊԻԼԷՃԻԿի հրդեհէն այրեր են թաղապետութեան պաշտօնարանը, խան մը, փուռ մը եւ տասնըվեց խանութ։ Վնասուող ապահովագրական ընկերութիւններն են օսմ. ապահովագրական Ընկերութիւնը Լանքաշայր, Պալքան եւայլն։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ մէջ, ինչպէս ծանուցինք, առջի իրիկունը նորակառոյց ապարանք մը այրեցաւ։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց այդ ապարանքին մէջ աշխատող Մուսա անուն զորձաւոր մը, սակայն, կ'ըսէ Իգամ, ոստիկանութեան կողմէ կատարուած քննութեամբ կը հասկցուի թէ հրդեհը դիպուածի արդիւնք է։

ԴԻՍԿ ՄԸ.— Երէկ Ոսկեղջիւրի մէջ գտնուեցաւ Մոիզ անուն 20 տարեկան հրեայի մը դիակը։ Առջի օր Ոսկեղջիւրի լոգանքի մը ընդհարելէն մակոյկ մը ընկղմած ու մէջը գտնուողները ծովը ինկած էին։ Ատոնք ազատուելով միայն Մոիզ չէր գտնուած։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նպաստից Յանձնը թէեւ այսօր նիստի հրաւիրուած էր, բայց չի գումարուեցաւ անդամներէն ոմանք նախապէս լմցուցած ըլլալով Ս. Պատրիարքին թէ անձնական գործերով պիտի չկրնան ներկայ գտնուիլ։

—Բաղէշի Նորընտիր Առաջնորդ Տ. Եղնիկ Ծ. վարդ. Գալփաքճեանի Առաջնորդութիւնը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, Պատրիարքարան յանձնուած ըլլալով, անոր պաշտօնը հաստատող Պատրիարքական կոնդակը եւ ուրիշ պաշտօնագրեր միասին պիտի ղրկուին Բաղէշ, ուր կը գտնուի արդէն Եղնիկ վարդապետ։

—Սկիւտարի աղբատներուն եւ դպրոցական աղքատիկ տղոց ի նպաստ թատերական ներկայացում մը կազմակերպելու նպատակով խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ այս առաւօտ Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի։ Ներկայ էին Բարթող էֆ. Թէլեան եւ ուրիշ ծանօթ ազգայիններ Սկիւտարէն։

—Շիլլիի գերեզմանատան յանձնաժողովը նկատելով որ Բերայի թաղին ընդարձակութեան եւ հետեւաբար ննջեցեալներու թիւին առաւելութեան պատճառաւ գերեզմանատան գետինը անբաւական կը դառնայ այլ եւս, առաջարկեր է Պատրիարքարանի որ ասիէ եւրոպա Ասորիները չթաղուին նոյն գերեզմանատան մէջ, քանի որ իրենք դատ հասարակութիւն կը կազմեն եւ որ եւ է յարաբերութիւն չունին Հայոց հետ։ Խան Ժողովը օրինաւոր դատեր է այս առաջարկը, եւ այդ խմբագրով զեկուցում ընել որոշեր է Ասորւոց Փոխանորդին, որպէս զի գերեզմանատուն ըլլալու համար յարմար գետին մը որոշեն ընդհանուր։

—Խարբերդի նախորդ Տեղապահ Տ. Եղնիկ Ծ. Վ. Գալաքճեան իր պաշտօնավարութեան տեղեկագիրը ղրկած ըլլալով Պատրիարքարան, յանձնուեր է Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոսի քննութեան։

—Թիֆլիզի Քաղաքային Խորհուրդը վերջերս նկատողութեան առնելով տեղւոյն բաւական ազգայիններէն Պ. Ա. Բամմանի նուիրած հարիւր հազար բուպլիի գործածութեան խնդիրը, որոշեր է։ 1. Արամեանի նուիրած հարիւր հազար բուպլին (ուրկէ 25,000 բուպլի արդէն ստացուած է) ընդունիլ։ 2. Այդ նուէրը յատկացնել Թիֆլիզի մէջ հիւանդանոցի մը շինութեան գործին, նուիրատուին փափաքին համաձայն, քաղաքային Բժշկական Խորհուրդին թողուլով որոշել թէ հիւանդանոցը ի՞նչ կարգի հիւանդներու համար պիտի ըլլայ, ո՞րքան անկողին պիտի ունենայ իր մէջը եւն.։ 3. Այս գումարով չենուելիք հիւանդանոցը անուանել Պ. Ա. Բամմանի անունով եւ կախել անոր պատկերը Հիւանդանոցի դահլիճներէն մէկը։ 4. Ընտրել պատգամաւորութիւն մը որ քաղաքապետի առաջնորդութեամբ ներկայանայ նուիրատու Պ. Արամեանին, եւ շնորհակալութիւն յայտնէ ի դիմաց քաղաքին։ Քաղաքային Բժշկական Խորհուրդը որոշեր է Արամեանի նուիրած գումարով չինել հիւանդանոց, բացառապէս ներքին հիւանդութիւններ ունեցողներու համար։

—Դաշնէմունիի Թաղ. Խորհուրդը գրեր է Պատրիարքարան թէ իրենք առանց քահանայի մնացած են եւ այդ պատճառով եկեղեցին ալ փակ կը մնայ, ուստի քահանայի մը ղրկուիլը կը խնդրուին։ Պատրիարքարանը Փոխանորդարանի յանձնեց այդ գործը։

—Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը հրաւիրեր է Ս. Պատրիարք Հայրը, Համբարձման տօնին օրը Հիւանդանոցի մատրան մէջ պատարագելու։

—Պուլկարիոյ Պատր. Փոխանորդ Տ. Վանան Ծ. Վ. Յակոբեան մայիս 1ին Ֆիլիպէէն Թաթար Բազարճիք մեկներ է։

—Ակնայ Ապուզէխ գիւղի Տ. Յովհաննէս քահանայ Նալբատեան վախճանելով յուղարկաւորութիւնը կատարուեր Նոր Կիրակին։ Առաջն. Տեղապահ Տ. Գէորգ Վ. Արսլանեան Ս. Պատարագ մատուցեր եւ արարողութեանց Նախագահեր է։ Հանգուցեալը 65 տարեկան էր եւ չատ մը տարիներ տեղւոյն կրօն. Ժողովին մանակցած։

—Դատաստանական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Փոխանորդ Սրբազանին եւ զբաղեցաւ կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

—Իզմիրի Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանին համար կ'ըսուի թէ իր հիւանդութիւնը դարմանելու համար, Պրուսայի կամ Եալովայի ջերմուկները պիտի երթայ։

—Ռուսումն. Խորհուրդը իր սովորական նիստը գումարեց երէկ Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1.— Ս. Պատրիարք Հայրը Խառն Ժողովին որոշմամբ յանձնարարած էր Ազգ. վարժարանց մէջ գործածելի դասագրքերու ցուցակին վերջին պատրաստութենէն ի վեր, որ տեղի ունեցած էր 1894ին, մինչեւ հիմա վաւերացեալ եւ ընկալեալ դասագիրքերու նոր մէկ ցուցակը կազմել իր յաւելուած եւ ներկայացնել։ Խորհուրդը Ն. Սրբազնութեան հրանդին համաձայն որոշեց նոյն թուականէն ի վեր վաւերացուած դասագրքերու ցուցակը պատրաստել եւ ներկայացնել։ 2.— «Դարձան Դպրոցականներ» անունով մանկանց երգարանին նկատմամբ կատարուած քննութեան եւ տեղի ունեցած դիտողութիւններուն համաձայն, կարեւոր բարեփոխումները ներմուծուած ըլլալով նոյն գործին մէջ, Խորհուրդը արժան դատեց վաւերացնել զայն իբրեւ երգարան մանկապարտէզի կրկին բաժանումներուն ուսանողներու համար։ 3.— Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեան վրայ՝ Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ թէ ուսուցչական վկայականի մը կորստեան եւ նոր մը տրուելու պարագային խնդրարկուն պարտաւո՞ր էր կանոնական տուրքը վճարել թէ ոչ։ Խորհուրդը նկատելով որ վկայագրին փոփոխման, բարձրացման եւ կամ կորստեան առեն նոր վկայական մը տրուելու պատճառաւ արձանագրական գործողութիւնները միեւնոյն են, ինչ որ տեղի կ'ունենայ սկզբնական վկայականի մը համար, արժան դատեց որ ինչպէս ուրիշ տեղեր ալ կը գործադրուի արդէն՝ վկայականներէն կանոնական տուրքը անվերջ գանձուի՝ իբաց առեալ վկայեալ անկարողները։— Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Սարբեար-Եէնիմահալլէի եւ Թոքգաբուի վարժարանաց վերաբերեալ խնդիրներով։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԷԼ)

Մինչեւ լրագիրս մամուլը դրուելու պահուն Ամանս տը Քանսթանթինոբլէն հեռագիր չստացանք։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 15 մայիս.— Այրի տիկին Հանրիի կողմէ Ռէյնաքի դէմ բացուած դատը որ, այսօր, սկսաւ վերաքննիչ ատեանի Ա. ճիւղին առջեւ, պիտի չաբուսնակէ յառաջիկայ չորեքշաբթի։ Պ. Ռէյնաք ու Սիեմ կը պահանջեն քննութիւն կատարուի իրենց փաստաբաններուն աղերսագրին մէջ նշանակուած տասնըութ բացորոշ իրողութեանց վրայ։

—Պ. Լէպոտիի ղեկաւոր օդապարիկին կողմէ, այսօր, կատարուած երկրորդ փորձը կատարելապէս յաջողեցաւ։

ՊՐԷՍԹ.— Ցրանսայի ծովային նախարար Պ. Բէլլէթան այսօր այցելեց նաւարանը։ Նաւահանգիստին գործաւորները ջերմագին ընդունելութիւն մը ըրին անոր։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ ծովային նախարարը աւարտեց այն ծրագիրը, որով զրաւոր նաւատորմ մը պիտի կազմակերպուի։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Նովոյե Վրէմիա խիստ հաւանական կը նկատէ Անգլիոյ, Իտալիոյ ու Ցրանսայի միջեւ դաշնակցութիւն մը, թող չտալու Գերմանիոյ որ Մարոքի գործերուն միջամտէ։

ՐԻԵԹԱ.— Հունգարիոյ ազատական կուսակցութեան մէջ նոր պառակտումներ կան։

ԲԱՐԻԶ.— Քրէյտի Լիոնէն այս միջոցին կարգ մը մեծ գործառնութիւններ կ'ուսումնասիրէ, մասնաւորապէս զուլուցերական երկաթուղիի 500 միլիոն պարտատոմսերու փոփոխումը։

—Խորհրդարանը բացուելուն բուռն վիճաբանութիւններ պիտի ըլլան, կ'ըսուի, Ալժերիոյ նախորդ կուսակալ Պ. Ռէվուալի հրաժարման պատճառներուն վրայ։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ինչպէս յայտնի է, ռուս լրագիրները նպաստաւոր կերպով խօսեցան Էտուարտ Է.ի կողմէ Բարիզ կատարուած այցելութեան վրայ։ Բանի մը մեծ լրագիրներ որոնք դարձեալ կը զլաղին այդ խնդրով, կ'ըսեն թէ Անգլիոյ Թագաւորին այդ այցելութիւնը միջազգային քաղաքավարութեան մը սահմանները կ'անցնի եւ քաղաքական կարեւոր հանգամանք մը ունի։ Աւելի սերտ միութիւն մը կը պատրաստէ Անգլիոյ, Ցրանսայի եւ Ռուսիոյ միջեւ, եւ թէ այդ միութիւնը եթէ նորաբերեակ դինակցութիւն»մը ալ չըլլայ, կրնայ, երբ առիթներկայանայ, հակակշռել Գերմանիան՝ նոյն իսկ եթէ այժ դանէ Աւստրիայէն ու Իտալիայէն։

— Բեռերսպուրկի քաղաքապետութիւնը զանազան օտար քաղաքներու քաղաքապետութեանց հրաւէր մը ուղղեց մասնակցելու իր հիմնարկութեան երկու հարիւրերորդ տարեդարձին որ ներկայ ամսուս պիտի կատարուի։ Պատուիրակներուն համար յարկեր պատրաստուած են ամէնէն մեծ օթէյներուն մէջ։ Հրաւիրեալ քաղաքներուն մէջ կան Բարիզ, Թուլոն, Շերպուր, Պրէսթ, Ռէմս ու Վէրսայ՝ Ցրանսայի համար։

ԲԼԻՒՆ.—Ռուսիոյ դեսպանատան գրասենեակատարը հաղորդեց օտար դեսպաններուն՝ Ալէքսիէվ ծովակալին մէկ հեռագիրը՝ ծանուցանող թէ ամբողջ Մանչուրիան բաց է օտար ուղեւորներու համար, որոնք ալ եւս պէտք չունին մանաւոր անցագիրի մը։

—Հինգ հարիւր ռուս զինուորներ որոնք Նիու-Զուանկի կը դտնուին, հեռագիր են այդ քաղաքէն որոշեալ թուականին, բայց քիչ վերը ռուսական ջոկատ մը որ դէպի հարաւ կ'երթար, Լիաոյի նաւահանգիստին մէջ կեցեր է։ Ասկէ ծագում առաւ այն լուրը թէ Ռուսերը վերնտին դրաւած են ամրոցները։

ԲԱՐԻԶ.—Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէ, ընդհանուր քարտուղար Տիւպուա զօրավարին հետ, Պրիսթոլ օթէլը գնաց այցելութիւն տալու Բորթուկալի Ամլիա թագուհիին։ Պ. Լուպէի կառքին զինուորներ չէին հետեւեր, վասն զի թագուհին պաշտօնապէս ընդունուած չէր Ցրանսայի կառավարութեան կողմէ։ Տեսակցութիւնը տեւեց քսանրհինգ վայրկեան։ Թագուհին շնորհակալութիւն յայտնեց ըսելով որ մեծ հաճոյք կը զգայ, Բարիզ գտնուելուն համար։ Ամլիա թագուհին կողմէ իր սենեկապետը ու Բարիզի բորթուկկղ դեսպանը փոխադարձ այցելութիւն տուին Պ. Լուպէի։

ՎԻԷՆՆԱ.—Վինտիչկրացի հրդեհը ահագին աղէտներու պատճառ եղաւ։ Եօթը հարիւր հազար քուրոնի վնասին 500,000ը ապահովագրուած չէր։

ԹՈՌԻՈ.— Ճարոնի կայսրը անձամբ բացաւ Խորհրդարանին նստաշրջանը։ Կարճ բանախօսութիւն մը ընելով, ըսաւ թէ ներկայ տարուան ելմտացոյցը միեւնոյն վիճակին մէջ կը շարունակէ, թէ ելմտական նախարարը հրաւիրուած է յաւելուածական ելմտացոյց մը ներկայացնել։ Նաեւ այն միջոցները որոնք ձեռք պիտի առնուին՝ երկրին պաշտպանութիւնը եւ բարեկեցութիւնը ապահովելու համար։ Կայսրը հրաւիրեց ժողովականները որ մեծ խնամով ու համերաշխութեամբ կատարեն իրենց պաշտօնը։

ՀՌՈՄ. — Տուրքերու թեթեւացման խնդիրը ընդհանուր խօսակցութեան առարկայ է խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ։ Խորհրդարանական յանձնաժողովը 42 միլիոն ֆր.ի թեթեւացում մը կ'առաջարկէ, մինչդեռ գանձային նախարարը 30 միլիոնի միայն կը հաւանի։ Այդ անհամաձայնութիւնը կարգադրելու համար պէտք է սպասել նախարարապետ Պ. Մանարտէլլիի վերադարձին, որ անձնական տկարութեան պատճառաւ արձակուրդ ստացած է։ Պ. Պ. տի Ռուտինիի ու Լուծաթթիի բարեկամները եւ ծայրագոյն ձախակողմի մէկ մասը կը հակառակին տուրքերու թեթեւացումին։

ԲԱՐԻԶ.—Կլասքոյի ոստիկանութիւնը հեռագրեց Բարիզի ոստիկանութեան թէ Մարթէն անուն անձը որ Տիկին Պրիէննի սպաննութեան իբրեւ հեղինակ կ'ամբաստանուի (Տե՛ս Աբեւելքի հինգշաբթի օրուան թիւը) նոյն քաղաքին մէջ ձերբակալուեր է։ Ամբողջ դէմքը ածիլած ու սեւ ակնոց դրած էր։ չատ ընկճուած կ'երեւար։ Օթէլին մէջէն դտնուեր են տիկին Պրէնէնի գոհարեղէնները։ Հարկ եղած ձեւակերպութիւնները կատարուելուն պէս Մարթէն Բարիզ պիտի ղրկուի։

ԴՐԱՇԵՐի մը պէտք կայ, որ լաւ հայերէն գիտնայ եւ արհեստին տեղեակ։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆ

ՓԻՂԻ ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆՔ

Հարիւրապետ Լաբլիէմ որ իրեն մասնագիտութիւն ընտրած է Քոնկոյի մէջ փիղերը մարզել, հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ այդ կենդանիներուն որսորդութեան վրայ։ Որսորդները, լոիկ, գետակի մը եզերքէն կ'երթան մինչեւ որ գտնեն երիտասարդ փիղերու հետքերը. յետոյ այդ հետքերուն հետեւելով մինչեւ այն տեղը, ուր կարենան հանդիպիլ փիղի մը կամ փիղերու։ Ամէնէն յանդուգն որսորդներէն մէկ-երկուքը անոնց խումբին մէջ կը սպրդին եւ կը ջանան տեսնել երիտասարդ փիղը։ Ամէնէն ուժով փիղերն իսկ կարելի է բռնել անտառի մը մէջ՝ ծառերու ետեւն պահուրտած։ Փիղի որսորդութեան ամէնէն յարմար ատենն է չոր եղանակը, այսինքն հասարակածային ձմեռը, երբ անձրեւ չի տեղար բնաւ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԵՐԿԵՐ

Շեմֆերու ներքին եւ արտաքին մասերու ինչպէս եւ պատանդի յատուկ

Ա.ժան, տոկուն, հոտ չունին, դիւրագործելի, կրակի եւ Ջուրի կը դիմանան

Պոլսոյ մէջ միակ կեդրոնատեղին՝

Կալաթա, Ինայէթ խան, թ. 80

5—26 Դ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Պոլսոյ կողմի թերթերը բաժնելու համար ցրուիչի մը պէտք կայ։ Դիմել Աբեւելքի խմբագրատունը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 2 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեռի Դ.	Օ. Ո.	33	08
Ամէնէն բարձր գին	»	33	14
Ամէնէն վար գին	»	33	04
Բուլգէրի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	175	23
Ամէնէն բարձր գին	»	125	75
Ամէնէն վար գին	»	124	—

ԲԱՑՈՒՄ 3 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեռի Դ.	Ք. Դ.	33	05
Բուլգէրի Երկաթուղի	ֆր.	124	75
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէշտի ծէնէրալ Օթմ.		—	—
Պօս. Օթմ. Շնոմ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	37
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	20
» ժուիսանս		1	80
» պարտաթուղթ		491	—
Քարափ Գ. Պոլսոյ		492	—
Թրանսվալ		122	—
Քէշտի Ցոնսիէ Եմիրսիէն		266	50
Լավրիով		33	50
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	40
« պարտաթուղթ	«	527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Գէրլին անտոկոս չէք	մարք	19	57
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	22
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Բոլ էմբէրիոլ	»	20	—
Քրքիմց	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	105	06
Մէճիտիք	»	—	—
Բուպլի Ղղեաղրամ	Օ. Ո.	3	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Մայիս

Անգլիական Ք.Նսոլիտէ	93	8
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	60	—
» » » Դ. բաց.	30	—
» » » Դ. գոց.	30	—
Օսմանեան Պանքա	14	—
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	50
» Մոնոբոլ	44	50
Պուլկարական 1888	93	—
Եգիպտական ունիֆիէ	107	—
Տօմինիոյ	105	—
Թրանսվալ	4	68
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	37 1/2

ԲԱՐԻԶ, 15 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	05
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	30	40
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	30	50
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	33	77
Օսմ. Դայս. Պամքա	ֆր.	601	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուլգէրի երկաթուղի	»	128	—
Օսմ. մարատտուն	»	478	—
Օսմ Ռէժի	»	376	—
Բրիօռիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քէշտի Լիոնէ	»	1080	—
Իտալական Ռանթ	»	103	80
Սպանիական արտաքին	»	88	80
Թրանսվալ	»	120	50
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
Դրամազեղչ	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 15 Մայիս

Ռուպլը	ֆր.	—	—
Բուլգէրի երկաթուղի	»	122	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	50
Փախ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	290

ՎԻԷՆՆԱ, 15 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	75
Բուլգէրի երկաթուղի	»	118	50
Օսմ. Ռէժի	»	313	—

ՊՐԻՍԷԼ, 15 Մայիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		30	30
Բուլգէրի երկաթուղի		125	25

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍ

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ

ՇՈՒԵՆԱՐԴ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ՍՊԵՆԻԱ

Լ. ՔԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Պ. ԼԻՆԱՐՏՕ

ԵՒ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, շատ կարեւոր բարեւոքում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գեղազանցապէս խորոլիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, ծուլու եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ խորոլիք կիրերէն աւելի ադէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ.ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը խորոլիք չէ գերազանցապէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ.— Խնայողութիւն, առողջաւոր հանգամանք, հաստատունութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Քալֆաթ-Եէրի, թիւ 63, առաղձավաճառ Պ. Քէօսէօղլու Խարալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Քէրէսթէճիլէր, թիւ 394, Գասրգիւղ քարտիին վրայ, Եանի Միքայիլի քով, Սամսոն՝ Անտոնօղլու Եղբարք։ 92—105

ԱՆԳԻՐԸ

Ու եղաւ որ հարց ըլլայ թէ ինչո՞ւ Զատկին հաւկիթը կը ներկուի.— կ'ըսէք, Անգիր Դպրութեան նոր տպուած Բ. հատորի ութերորդ տետրին մէջ գրուած է։

Դիմել առ Վահան վրդ. Պարտիզակցի, Պաղտատլեան գրատուն, Պոլիս, Սուլթան Համամ, թիւ 14։

ՇԻՖԱ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՏՈՔԹ. ԹՈՒՌՆՈՅ ՍՊԻՐԴԻՆ ՓԱՇՆ

ԲԺԻՇԿ ԵՒ ՎԻՐԱՍԱՏ

Շիֆա հիւանդանոցին մէջ դարմանուող հիւանդներուն անդորրութիւնը աւելի ապահովելու եւ այդ առթիւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար բարեմաղթութիւններ ընել տալու նպատակով, վիրաբոյժ տոքթ. Սիրէնա փաշա Գասրգիւղի Զայրը Բեսթիպի անուն տեղը ճիւղ մը հաստատած է հիւանդանոցին համար։ Այդ հիւանդանոցին մէջ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ կը դարմանուին. նաեւ յղի կիներու համար մասնաւոր տեղ մը յատկացուած է որ հիւանդանոցին դայեակ՝ տիկին Հնազանդի հրամանատարութեանը տակ կը դտնուի միշտ։ Եթէ հարկ ըլլայ, հիւանդանոցին վարչութիւնը ուղղուած բժիշկները ու մանկաբարձները կը բերէ։ Հիւանդանոցին մէջ հիւանդներուն հանգստութիւնը ամէն կերպով ապահովուած է, որով դիմողները ամէն կերպով գոհ պիտի մնան։ Հիւանդանոցին մէջ, ամէն օր, որոշեալ ժամուն, մասնագէտ բժիշկներ հիւանդներ կ'ընդունին ու կը դարմանեն։ Աղքատները ձրիաբար կը քննուին եւ եթէ հարկ ըլլայ հիւանդանոց կ'ընդունուին։ Ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ յաջողութեամբ կը կատարուին։ Հիւանդները կը փոխադրուին հիւանդանոցին յատուկ մասնաւոր կառքով։

2—5

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԲԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիրաէլ Ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտին, Ակիսար-Դարեսիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էսքիշէհիր, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Դասմէմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնակա, Դահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ Սամսոն, Սըվաղ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (դոնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը ղեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, լէգ

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483.42 ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինսեէթ խան ի դէմը, Վոյվոտա խան, Ղալաթիա, կ. Պոլիս։

579

ՍԻՐՈ ՏԸ ՌԷՖՈՐ ԻՈՏԷ
ԱՌԻՄՈ ՆԻ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրոպ Անթիսքօրպիութիքի և Մօռիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշականութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մոլորի փչտիկներուն դէմ. ինչպէս նաև վիզի գնտիկները հալեցնելու և ախորժակը բանալու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

Լ'ԻԻՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիյէ փողոց թիւ 8 և 10
—o—
Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վոյվոտա, Լօրանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բաքալ Լիոնէ։

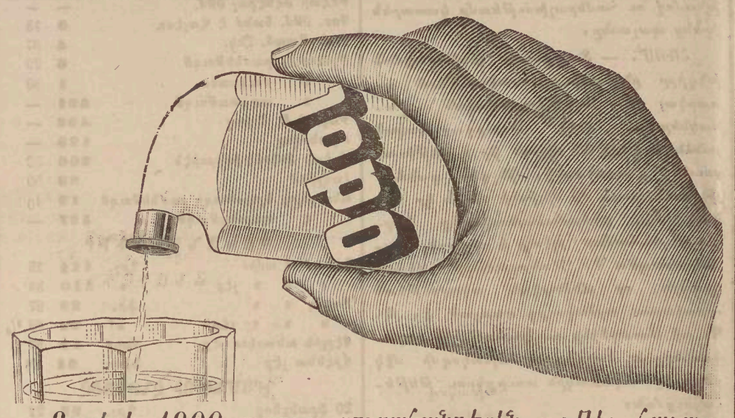

Բարիզի 1900 տարւոյ յուցահանդէսին առթիւ հաւաքուած ատամնաբուժական վերջին համաժողովին մէջ, վերջնական կերպով յայտարարուեցաւ թէ Օտօլը լաւագոյնն է ցարդ տեսնուած բոլոր ակռայի փոշիներուն.

Գին սրուակին 10 գրուշ։

305.—

ԱԻԻՐԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ԴԷՄ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇԱՑՈՒԹԻՒՆ

Ծիւրական ախտի դէմ նախազգուշութեան միայն ճամբայ մը կայ. այն է մարմինը միշտ կենսական զօրութեամբ պահել որոնք դրութեան կենսական զօրութիւն, առողջութիւն և դիմացողան ոյժ տալով կրնայ ըլլալ։

Շիլերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել կենք է։

SCOTT'S EMULSION

աշխարհիս մէջ ամենալաւ "ուտելիք—դեղ" է. որ շուտով առողջութիւնը կը վերականգնէ և երակներու մէջ նոր հարուստ արիւն կը տարածէ։

Եթէ կազմութիւնը կատարեալ առողջութեան մէջ չէ և բարակցաւ առաջին նշանները երևան կ'ելլեն. ինչպէս տեսողական գունատութիւն, թեթև սակայն թելադրաբար հաղ, դիշերները սաստկացող բարեխառնութիւն և ախորժակի կորուստ են, ժամանակ վատնելու չէ, մէկէն Ըսղոթի Բաղադրութիւն առնելու է. դակ դեղն է որ կրնայ մարդս առողջութեան և զօրութեան վերականգնել և այս եղելութիւնը գործնականապէս կը տեսնուի վասնզի հազարաւորներ տեսածներ և կը տեսնեն։

ԸՍԳՕԹԻ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

կատարելապէս անուշահամ է, ախորժակը կենդանացուցնէ, և մարսողութիւնը կատարեալ։ Հիւանդութեան սերմը կը մեռցնէ և շուտով մարմինը կը զաւալէ։ Ըսգոթի Բաղադրութիւն ընդմիշտ այս տեսնուած նշանով վաղդաղոն փաթեթի մը մէջ կը գտնուի։

Բոլոր դեղագործները և դեղավաճառները կը ծախեն։

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑՔ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւններ

Գշ. 29/12 Օսէսա մամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 30/13 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա մամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցութիւն Գիւն Աղեքսանդրիայէ Բոր-Սայիտ, Գէրուշ, Թարապուլուս-Շամ, Գէրուշ, Թարապուլուս-Շամ, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա մամը յետ միջօրէի։
Դշ. 30/13 Գուրկազ, Զառնա, Օսիա մամը 3ին յետ միջօրէի։
Եշ. 1/14 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրդու, Տիրասոն, Տրապիզոն, Սիզ, Գերսուն մամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 1/14 Սեվաստարոլ մամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 2/15 Օսէսա մամը 10ին միջօրէէն։
Շբ. 3/16 Տարտանել, Միտիլլի, Բոր-Սայիտ, Թարապուլուս-Շամ, Գէրուշ, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա մամը յետ միջօրէի։

ՌՕՍԻԱ
COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուիլ են դէմ, ինչպէս նաև կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրութիւններուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր ճեղեր — Ա. ՀԻՐՄԻԻԶ
Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար — ԹԷՈՏՈՐ ՐԷԲԲԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը, գործակալութեան գրասենեակը։ 524

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 ֆր. Տարեկան ճիւղ 15,264,915 ֆր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՓՐԷՏԻ ԼԻՈՆ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Հաճօբուլօ խան, 52—56.
Լիազօր ճեղեկալացուցիչ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ
745
Նշանաբան —Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ դործակալներ կ'ընդունուին։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՓԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՌԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԳԱՍՈՒՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Մայիս 19ին Պիթիճի, Մուսկիրէն։
» 25ին Մինկրէլի, Անգամ եկեղեցի։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մայիս 20ին Պիթիճի Սամսոն Տրապիզոն, Պաթում և նաև ...
» 26ին Մինկրէլի ...
Տեսնել ուղղակի Բոռիսի Լոմբոր։
Առաջին կարգ 245 ֆրանկ. Բնեռագի 175 ֆրանկ. Տեղեկութեանց համար դիմել Գարտակալին Թաք Հ. ... Բաղդատի փողոց։ 516 Թ. ՐԷՍՈՆ

ՕՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒԻԱԹՕՖԼ
ՄԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾՍԱՐԱՆ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ
56, Ռիւ տը Պօնտի
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

ՊԱՀԱՆՋԵԼ
ԳՈՐԾՍԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐԳԱՆ
Եւ Գաբրիէլ անունը ստորագրեալ

Կրկին արծաթագօնում բոլոր առարկաներու
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատանց մէջ, ԻԶՄԻՐ՝ Ս Ժորժիատէս 47, Ռիւ Ֆրանկ. ՍԷԼԱՆԻԿ՝ Բէր Լամ վաճառատուն, ՊԷՐՈՒԹ՝ Մկրի և Մանասէ։

ՌՈՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Գլուխ պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

արտասահման Ֆիլիպոն ձեռ. 534

CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Գլասգոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օդագնացք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամսէգ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէպսը	3000	Օսայրիս	2250
Թեանտրուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Դասրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Գիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՒ և ԸՆԿ. ՌէՖՈՐ խան ՃԷՔՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 21, Ճէյմս Սգրէդ Լիվրբուլ։

ԹԱՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐ
Ընդարձակ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Գրօզօ	1011	Մալմօ	724	Բօգարիօ	186
Ալէքթ	3607	Գոնկօ	2906	Գրօտոն	1695	Մարէնկօ	2273	Մարֆօ	1113
Անձէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիոսզօ	2271	Ցիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Միլիոֆ	1193
Գասանօ	1322	Տօմինօ	937	Հինաու	3720	Միլօ	1057	Մրէբօ	1200
Գորոտինօ	1264	Ցուրօ	2383	Հօրպոիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Տրաբօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէբօ	1083	Թօքիօ	3827
Գրֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտանօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Հօրատիօ	1080	Օնտարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Դալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Թալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօլմօ	1700	Թօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիրակ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վօլտուրնօ	2396
Միսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէբանոն	2272	Ռինալտօ	1663	Տէտօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1618	Զէրօ	1200
Գոլոշատօ	4235	Գիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Հօրաշիօ չոգենաւը, նաւապետ Գրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։
Վասֆօ չոգենաւը, նաւապետ Կրին, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի մայիս 22ին։
Մորոֆֆօ չոգենաւը, նաւապետ Պօքսհօլ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնա սրի ի Հալ և ամսոյս 15ին պիտի մեկնի ուղղակի Գոլիս գալու համար։
Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՅ ԷՆԻՐՅՕՏ
Փ. 22—24 Քէուրիւշ Միւլէք խան Ղալաթիա 277

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ն. ԲԱՌԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԳԱՍՈՒՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Մայիս 19ին Պիթիճի, Մուսկիրէն։
» 25ին Մինկրէլի, Անգամ եկեղեցի։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մայիս 20ին Պիթիճի Սամսոն Տրապիզոն, Պաթում և նաև ...
» 26ին Մինկրէլի ...
Տեսնել ուղղակի Բոռիսի Լոմբոր։
Առաջին կարգ 245 ֆրանկ. Բնեռագի 175 ֆրանկ. Տեղեկութեանց համար դիմել Գարտակալին Թաք Հ. ... Բաղդատի փողոց։ 516 Թ. ՐԷՍՈՆ

ՔՈՒՆԱՐԴ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որ ամիսը երկու անգամ կը բանի Լիվրբուլի եւ Արեւելեայ մթի.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվերնիա	18900	Միլվանիա	[illegible]
Սարսոնիա	18900	Քանարդիա	[illegible]
Լուբանիա	12950	Վէրլա	[illegible]
Կամբանիա	12950	Բալտիա	[illegible]
Դուլքանիա	8845	Թիրիա	[illegible]
Ումբրիա	8128	Միբրիա	[illegible]
Եթրուրիա	8120	Սամարիա	[illegible]
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	[illegible]
Ուրանի	7269	Նէբպուլսկ	[illegible]

Շեղուլուկ չոգենաւեր, նաւապետ Գ. Արնէս, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի մայիս 15ին։
Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԳԼ
Joly et Seagot
Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8. Գրասենեակ, Քարաքեսի փողոց։ [illegible]
Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (40)

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱՆՈՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԺՕՐԺԻԷ ՇԱՀԱՍԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Դ.

Ալիս բաւական կը սիրէր իր մօրեղբօր տղան։ Երբեմն կը խրտչեցնէր զինքը, իր անտեղի խօսքերով, բայց մանկամարդ աղջիկը կը ներէր անոր խօսքի եւ վարմունքի թեթեւութիւններուն, որովհետեւ գիտէր թէ սրտի տէր տղայ էր ան։

Ալիս ժպտեցաւ, երբ Մաքսիմը տեսաւ. Պ. Տորժէր ալ թթուած դէմք մը ցոյց չտուաւ։

Մաքսիմ սրահին խուցերուն մէջ մնաւ իր սովորական վայելչութեամբ։ Բարեւներ ու ձեռքի սեղմումներ չուայլեց ամենուն ալ. հաճելի խօսքեր ուղղեց կիներուն եւ սիրալիր ժպտ մը՝ Ալիսի։

—Ինչ հով փչեց, ստահակ, ըսաւ սեղանաւորը։ Ինչպէս եղաւ որ այսքան կանուխ եկար։

—Սիրելի մօրեղբայրս, անցեալ չորեքշաբթի օրը չգալուս համար խղճի խայթ ղգացի. կ'ուզէի ներում խնդրել այդ մասին։

—Իրաւ կ'ըսես. քեզ կը ճանչնամ, վարպետորդի։ Աւելի չիտակ կ'ըլլայ խոստովանիլը թէ լաւագոյն բան մը չունէիր ընելիք այսօր։

—Ներեցէք, ճիշդ այս իրիկուն վարիթէի մէկ առաջին ներկայացման ներկայ պիտի գտնուէի։

—Մեղի համար կը զոհեցիր զայն։ Զարմանալի բան. ալ եւս ոչ մէկ բանի վրայ պիտի զարմանամ։ Եթէ երբեք գան ինձի ըսեն թէ ինքզինքդ կարգի ես դրեր եւ սկսեր ես աշխատիլ, թերեւս ատոր ալ հաւատամ։

—Բայց աշխարհի ամէնէն կանոնաւոր ու ամէնէն բարմաղաղ կեանքը կը վարեմ։ Ամէն օր միեւնոյն ժամուն կը պառկիմ եւ միեւնոյն ժամուն կ'ելլեմ անկողնէս։

—Այո՛, այդուն կը պառկիս եւ կէս օրին կ'արթննաս։

—Մէկ վայրկեան տրամադրելի չունիմ ինձի համար։

—Հարկա՛ւ, քանի որ ակումբ, ձիարշաւները ու թատրոն կը յաճախես... առանց հաշուելու մնացեալը։ Զպիտի համարձակիս քու անցուցած օրերէդ մէկը պատմել հոս։

—Հաւատացէք որ եթէ պատմէի ե-րեկուան ըրածս, դուք իսկ պիտի յայտարարէիք առաքինութեան մրցանակի արժանի ըլլալս։

—Պատմեցէք, պարոն, ըսաւ Պ. Բամարէ ծանր շեշտով մը, որ հոտ կ'առնէր թէ լռելեայն իսկ բերով լեցուն պատմութիւն մը ըլլալու էր։ Պատմեցէք։ Շինիչ բան մը պիտի ըլլայ ատիկա։

—Շատ չենիչ... Նաեւ հրահանգիչ, պատասխանեց Մաքսիմ, շարժուձեւով մը վստահացնելով Պ. Տորժէրը, որ ակնարկի մը միջոցաւ կը յիշեցնէր թէ Ալիս հոն կը դտնուէր։

—Ամբողջ կէս օրէն յետոյ վառարանին անկիւնը անցուցի, լուրջ գիրք մը կարդալով. յետոյ գացի առանձին ճաշել եւ իրիկուան պտտեցայ։

—Անշուշտ ծառուղիին վրայ։

—Ո՛չ, քիչ մը ամէն տեղ։ Իմ առողջութեանս համար քալելու պէտք կը ըզդայի. ամէնէն արտակարգն վայրերը թափառեցայ։ Դուք ալ ինձի համակարծիք պիտի գտնուիք թէ այդ մարդանքը պաքարայի բարթիէ մը աւելի կ'արժէ։

—Այո՛, բայց դուն մէկ անգամ միայն պտոյտը կը նախընտրես մաչային աղջիկէն...

—Իրաւունք ունիք. մեծ արժանիք չունիմ այդ մասին, ու անկեղծօրէն կը յայտարարեմ թէ չպիտի վերսկսիմ այդ պտոյտը ընելու։ Գիտէ՞ք թէ ինչ պատահեցաւ ինձի։ Քիչ մնաց թոպաման պիտի ըլլայի։

—Աղէ՛կ։ Հիմա ալ փողոցի մէջ կորուիլ կը փնտռես։ Ատիկա՞ է քու իմաստուն ընթացքդ, որուն վրայ այնքա՛ն կը պարծենաս։

—Զնակցաք։ Թափառաշրջիկներու կողմէ հաւծուեցայ, որոնք կ'ուզէին դիս կողոպտել. եթէ Նախախնամութիւնը ճամբուս վրայ դրած չըլլար փոքր տղայ մը՝ զոր լաւ կը ճանչնաք, ձախող կացութեան մը մէջ պիտի գտնուէի։

—Ո՞վ է այդ փոքր տղան։

—Ան որ ձեր պաշտօնեաներուն գործերը կը կատարէ։ Այն ստահակը՝ որուն հագցուցած էք երեք շարք կոճակով զարդարուն վէսթ մը։

—Ժորժէ՞ն։

—Նոյն ինքն։ Առանց այդ բանիմաց տղուն, թերեւս հիմա ողբայիք դիս, սիրելի մօրեղբայր։

—Ա՜հ, մեր վրայ կը խնդա՞ս։ Տասերեք տարեկան տղայ մը ի՞նչ օգնութիւն կրնայ հասցնել քեզի։

—Իմաց տուաւ թէ ինձի հետեւող չարագործները վրաս պիտի յարձակէին, երբ որոշեալ տեղ մը հասնէի. զանոնք մոլորեցնելու միջոցը ցոյց տուաւ ինձի, եւ ի վերջոյ կառք մը կեցնելով հոն նստեցուց զիս։ Ժորժէ պարզապէս կեանքս ազատեց։ Կը խնդրեմ որ անոր յառաջացում շնորհէք։

—Բայց քա՛ պատմութիւնդ անիմաստ է։ Ժորը քանի՞ն էր։

—Կէս գիշերը քիչ մը անցած էր։

—Հսկ է այդ ստահակ Ժորժէն փողոցները՞ կը չափչփէր կէս գիշերը անցած։ Վանտելու է դայն։

—Եթէ դուք վանտէք, իմ քովս կ'առնեմ դայն։ Ես փողոցները չէր չափչփեր. իր մեծ մօրը տունը կը դառնար, որ Պաթինեալ փողոցին խորը կը բնակի։

—Թարեւէ փողոց։ Դուն ի՞նչ գործ ունէիր այդ փողոցին մէջ։

—Քիչ մը առաջ ըսի թէ առողջապահական պտոյտ մը կատարելու վրայ էի։ Առանց չորսդիս նայելու կը յառաջանամ, երբ առանց գիտնալու, ինքզինքս գտայ ինձի անծանօթ փողոցի մը մէջ... Ժուգրուա փողոցը։

—Ես գիտեմ այդ փողոցը։ Բարեկամներէս մէկը հոն չենել տուած է երեք չէնքեր՝ զորս ծախած կամ վարձու տրուած է. ատկէ աւելի չեմ գիտեր։ Դրամը չանեցնելու պատուական միջոց։ Եթէ դուն ալ միեւնոյն կերպով գործածէիր դրամդ, այն ատեն պիտի հաւատայի թէ ինքզինքդ կարգի դրած ես։ Բայց չպիտի կրնաս դիս համոզել թէ Մալերպ ծառուղիէն երկու քայլ հեռաւորութիւն ունեցող տեղ մը փորձեն յարձակիլ անցորդի մը վրայ։ Ժուգրուա փողոցը չատ քաղաքամարդ եւ պատուաւոր է։

—Ես ալ այնպէս կը կարծեմ, պատասխանեց Մաքսիմ աչքուժով, որ կ'ուզէր իր մօրեղբօր տուած տեղեկութենէն օգուտ քաղել։ Նոյն իսկ չատ տրամադրեմ, ձեր տուած խորհուրդին հետեւելով, ձեր լարեկամին հետ բանակցել իր կատարած չէնքերէն մէկը գնելու համար։ Սիրելի է որ երեկ գիշեր ալէկ պոմպ, եւ թէ ձեր սպասաւորը մեծ ծառայութիւն մը մատոյց ինձի։

—Ես ալ համակարծիք եմ քուգինիս առաջարկին, ըսաւ Ալիս։ Կը խնդրեմ որ Ժորժէի ամսականը աւելցնէք։ Ունքան հեզամտաբոյր, այնքան խելացի կերպարանք մը ունի...

—Նաեւ չատ քաղաքավար է, ասիցուց մատակարարուհին, զոր Ժորժէ բարեւելէ բնաւ չէր թերանար, երբ բանին կ'անցնէր։

—Այդ ամէնը չարդիլեր որ իր սպասարկութիւնը գէշ կերպով չկատարէ, պատասխանեց Պ. Տորժէր։ Վիճաբանիլ հարցուցէք։

—Բայց պարոն, անկէ դանդաղելս պատճառ մը չեմ ունեցած բնաւ, ըսաւ երիտասարդ արկղակալը փութկոտութեամբ, որ չէր ուզեր ամբաստանել ուրիշ Տորժէրի պաշտպանելը։

(Շարունակելի)